

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos petit sor egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, szeptember 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérezik: Interduos litigantes . . .

Takács Zoltán bűnpöre.

A kínai háború.

A kerék sajt.

Burok a világkiállításon.

Két gyilkosság Pancsován.

A trónörökös barátja fogságban.

Kétezer gyermek a színházban.

A gyulai kórház vérebeli.

A színházi bérlők névsora.

Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf

Színházi epizódok.

A román-bolgár viszály.

Fővárosi irók Aradon.

A hitvesgyilkos.

Tárca: Szegény ember jó-órája. Irta: Gárdonyi Géza.

Csarnok: Iványi Ödön. Irta: Lázár Béla.

Inter duos litigantes . . .

Budapest, szeptember 22.

Még hosszú három hónap választ el az osztrák reishrath-képviselők választásától, de már szélében-hosszában megindultak a korteskedések egész Ausztriában. A politikai pártok egymás után adják ki hivatalos kommunikéiket és a jelöltek kerületeikben e kommunikék alapján indították meg az agitálást, amely talán soha sem volt oly elkeseredett, mint ez alkalommal.

A párthatározatok közül kétségtelenül a legérdekesebb a német néppárt és a csehek határozata. A németek örvendete-

sen konstatálják, hogy a szövetkezett németeknek sikerült a cseheket teljesen izolálni és el vannak határozva arra, hogy a német nyelv hegemoniáját fenntartják, ha kell erőszakkal is, mert a nyelvre amugy is széttagolt birodalom csak így maradhat meg egységesnek, különben szétbomlik.

A csehek viszont el vannak tökélve arra, hogy eddigi maguktartásából mitsem engednek, folytatják az ellenállást csüggedhetetlenül, hogy a cseh nyelvnek — szerintök — igazságos és méltányos jogait megóvják és országukban hivatalossá tegyék.

E határozatnak még nagyobb erőt szereztek azzal, hogy 6- és ifju csehek szövetkeztek egymással a választások idejére a németek ellen, a mi elkeseredett választási harcokat helyez kilátásba.

Mit jelentenek e határozatok és készüldések?

Jelentik azt, hogy a jövő januárban újból összeülő reichsrathban a helyzet változni nem fog és minden marad a régiben.

Ay osztrák parlament továbbra is szégyenfeltja lesz a népképviselési intézménynek, melyben lábbal rugdosnak mindent, ami tisztességesnek nevezhető. Az ülések nem politikusok, nem államférfiak tanácskozása, hanem egy megvadult, minden emberiségből kivetkőzött vad horda eszeveszett csatahelye lesz, ahol egy kocsis-hoz sem illő szemérmertlenséggel gázolnak

azok becsületébe, akiket az uralkodó kegye Ausztria vezetésére szemelt ki.

A csehek és németek engesztelhetetlen gyűlöléssel állanak továbbra is szemközt s miután a csehek a Thun-féle nyelvrendeletekben biztosított jogokból engedni nem hajlandók, folytatni fogják azt az obstukciót, a mely ép ugy tehetetlenné teszi a kormányt, mint a milyen volt eddig is és az osztrák képviselőház továbbra is csak munkaképtelen lesz.

Kompromisszumra pedig a ma észlelhető jelenségekből itélve aligha kerül a sor. Németet és csehet — legalább hosszú időre kibékíteni egymással lehetetlen.

De hát az inter duos litigantes van-e olyan harmadik, aki örül a perlekedésnek, vagyis inkább ellenségeskedésnek?

Hasztalan keressük. Ilyen harmadik sem magában az osztrák birodalomban, sem a magyar monarchiában nincs. Mert ennek a gyűlölésgnek ugyan hasznát senki sem látja.

Ellenkezőleg kárát vallja mind a két gyűlölködő fél és mindkét ország. Kárát vallja gazdaságilag és pénzügyileg a mi itt tulajdonképen egy.

S miután rendes viszonyokat teremteni feltétlenül szükséges, sőt a magyar-osztrák monarchia érdekében elkerülhetetlen követelmény, előre megjósolhatjuk, hogy Ausztriában az alkotmány sirja lesz a legközelebbi ülésszak, a melyhez a koporsót most készítik ádáz dűhvel és jobb ügyhöz méltó buzgalommal. **Saturnus.**

TÁRCZA.

Szegény ember jó-órája.

Irta: Gárdonyi Géza.

A városból jöttem hazafelé kocsin s utközben az egyik ló elrugta a patkót. Beállítottunk hát a legközelebbi faluban a kovácshoz.

Délután három óra volt ekkor. A falut a délelőtti arasztos hó borította. Minden fehérlett, csak a kis kovácsműhely volt fekete, mint a pokol torka.

A kovács nem volt otthon. Fogat huzni hívták a kántorhoz. Tehát várni kell. Nemcsak magunk vártuk: a műhely előtt ott állt már két paraszt is, meg egy cigány. Ez utóbbi nem állt, hanem ült. Egy abroncsatágult keréken ült az ajtó előtt. A kerék talán az övé volt, de az is lehet, hogy nem volt az övé, csak beszelgetni jött ide.

Es a műhely előtt ott álldogált egy kőczos vén számár is. Kétkerekű kordét tartott s mivelhogy a bokáig érő hóban nem legelhetett, mozdulatlanul és szomoruan nézett maga elé.

A két paraszt a számárra alkudott. — De istenuscse nem ér ez hat forintot se — mondotta az egyik.

— Már pedig én nem engedek a tizből, — felelte a másik. — A kordéval együtt megér tiz forintot.

Ez egy bokros szemöldökű öreg paraszt

volt. Száz esztendő zsirja és czérnája tartotta össze a bekecsét. Az egyik csizmája fején uj folt feketélett s mivelhogy a csizma sohase látott kefétt, a fakó bőrről leordított az uj folt.

A másik paraszton suba volt, de ez se lehetett jó módu ember, mert a süvege már csak a nyomait mutatta a néhai bárány gypjának, a melyből készült.

— De ha mondom, van kordém, — szolt szinte mérgesen ez a subás. — Mi a csodának akarja kend rám tukmálni a kordét!

— Legyen kettő, — felelte kitaróan az öreg. — Jobb kettő, mint egy. Mert lássa kend, ha nincs számár, akkor nekem a kordé nem kell.

— De ha nekem se kell! — Együtt jár a számár a kordéval, tudhasa kend. Tehénnel a kötél, számárral a kordé, mióta áll a világ, mindig.

Es itt rám nézett, mintha azt várná tőlem, hogy mellette bizonyítsak.

— Isten látja a lelkemet, — folytatta — meg nem válnék etől az állattól, hanem, hogy tegnap unokám született, hát arra kell a pénz, meg aztán, hej! nem sokat viszkett nekem a markom ebben az átkozott esztendőben!

Szél támadt és én fáztam. — Hát legyen hét forint, — szolt a subás. — Sülyedjek el, ha csak egy krajczárral is többet adok érte!

Arra gondoltam, hogy járkálok egyet s ha

előtalálom a kovácsot, hát megkérem, hogy gyorsan végezzen a lovammal.

Az ut ki volt már taposva a házak előtt s én kétszer is elmentem a falu egyik végétől a másikig. Másodszor már türelmetlen voltam: beszóltam a kántorház udvarán fát vágó cselédnek, hogy itt van-e még a kovács?

— Nincs itt, — felelte. — Kisgyuri Bálint-hoz hívták. A Nacza volt itt érte, hogy tüstént menjen által.

— Hát aztán minek hívtá a Nacza? — A Szegfünek valami daganat esett a torkába.

Ismét sétáltam és tünődtem, hogy a szegény Szegfü miféle állat lehet: bög-e, vagy nyerit s hogy ez a kovács fogorvos-e vagy egyetemi tanár?

De hiába: meg kell várnom, ha mindjárt az egész falut is végiggyógyítja is előbb, mert az ut köves és lónak megromolhat a lába.

Bementem a korcsmába s egy pohár forralt bort rendeltem.

Hát már akkor ott ült az én két emberem a hosszú fenyőfa asztalnál. Mind a kettő szivarozott és nagy szeretettel koczingatott a hosszunyaku üvegekkel.

— Holtig áld engem kend, engem ezért a számárér, — mondotta az öreg, — mert ennél jobb számár tiz határban sincsen.

— Kend se kap mindennap kilencz forintot ilyen vén számárér, — felelte a subás.

— Hát fiatalnak nem éppen fiatal, de vénnek se vén. Most van javakorába. Olyan

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 22.

A Bülow-féle körirat foglalkoztatja most a nagyhatalmakat és feszült figyelemmel várja Németország a nagyhatalmak e fölötti diplomáciai jelentését. Eleinte a német sajtó annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a köriratban foglalt követelés sine qua non-ja a Kínával való egyezkedési tárgyalásoknak vagyis Németország egy hajszálnyira se tér el attól, amit a köriratban a leghatározottabban követel. A nagyhatalmak között azonban eltérők a nézetek a német követeléseket illetően és így Németországban már nem foglalnak el oly merev álláspontot és hajlandónak mutatkozik Bülow arra is, hogy a köriratban kifejezettekben engedékenységet fog tanúsítani. Ezzel mindenesetre utját állják a különböző felfogásból eredendő konfliktusnak.

Mai távirataink a következők:

Fognak az angolok.

London, szeptember 22.

A Timesnak jelentik Pekingből: Az angol haderő annyira megfogyatkozott, hogy arra a fenyegető expedícióra, a melynek a templomokból ki kellene kergetnie a boxercsapatokat, csak 400 főnyi gyalogság és 50 főnyi lovasság áll rendelkezésre. Az expedíciót e miatt el kellett halasztani. A Sanszi tartománybeli angol, amerikai és francia hittérítők és családjaik felkonzolálásáról most nyilvánosságra került hiteles részletek mindenfelé nagy rémületet idéznek elő. Mikor ennek a tartománynak a kormányzójává Ju-Hszient nevezték ki, az angol kormány nem tiltakozott ellene. Pekingtől a Sárgafolyóig a hittérítés egész munkája meg van semmisítve.

Megtagadott javaslat.

London, szeptember 22.

A Daily Telegraph-nak Washingtonból legjobb forrásból azt jelentik, hogy az Egyesült-Államok kormánya udvariasan, de határozottan megtagadta annak a német javaslatnak a támogatását, a mely a béketárgyalások mellőzhetlen előfeltételül ismeretlen hivatalnokok megbüntetését követeli. A kormány hangsúlyozza azonban, hogy az Egyesült-Államok kor-

mánya épp úgy követeli a bűnösök megbüntetését, mint Németország. A nevezett lap szerint nem bizonyos, hogy a német javaslat ellenében ellenjavaslat vagy módosító javaslat tétetett-e.

A béketárgyalások.

Washington, szeptember 22.

A kabinet mai ülése után hivatalos körökben azt beszéltek, hogy a kormány a kínai kérdésben megállapodásra jutott, a melyet a hatalmasságokkal való közlés után nyilvánosságra fognak hozni. Az említett köröknek tudomásuk van róla, hogy a kabinet három jegyzéket dolgozott ki, a melyek a német és az orosz javaslattal foglalkoznak és a kínaiaknak arra a követelésére vonatkoznak, hogy Conger pekingi amerikai követet hatalmazzák fel arra, hogy Csing herczeggel tárgyaljon.

Keresztényellenes zavargások.

Honkong, szeptember 22.

Kantoni jelentések szerint a Samsni-vidéken keresztényellenes zavargások fordultak elő. Hir szerint a katolikus kápolnát elhamvasztották, a kínai keresztényeket meggyilkolták és néhány papot is megsebesítettek. Az Avalange francia ágyunaszád a zavargások színterére ment. Azt jelentik továbbá, hogy nyolcz kalóz-dsonke azt az utasítást kapta, hogy a kantoni deltában levő keresztény falvakat pusztítsák el és a keresztényeket konzolják föl. Kanton városa nyugodt.

TÁVIRATOK.

A transzváli háború.

London, szeptember 22. (Saj. tud. táv.) A Daily Telegraph-nak jelentik Lourenco-Marquezból 20-iki kelettel: A Komati-folyó hidját elpusztították, a vonatok közlekedése megszakadt. Az angol konzul előkészületeket tett a hid helyreállítására és a németalföldi vasut forgalmának megnyitására.

Pretória, szeptember 22. (Saját tud.) Roberts visszaérkezett Pretóriába. Angliába utazásának ideje még nincs kitűzve.

Sztrájk.

New-York, szeptember 22. (Saj. tud. táv.) A shenandoahi kerületnek két közszenbányájában sztrájkoló litvániai lengyel mun-

kások tegnap elűzték a dolgozó bányászokat. Más kerületekben is rábírták a sztrájkolókat a dolgozó munkásokat a munka abbahagyására.

Egyről-másról.

(A tátrafüredi titok. — A minden oroszok czárja és a raszlaviczi szép asszony. — Köllő Miklós.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, szeptember 22.

A tátrafüredi dráma foglalkoztatja most a társaságot. Kivált Nyitra megyében beszélnek róla sokat, a hol nagyon jól ismerik a dráma boldogtalan áldozatát, Flesch Zsigmondot. Kissé extravagáns ember volt — aki a nyitrai Arany szarvas vendégfogadóban olyan mulatságokat rendezett, hogy az óriási dinom-dánomokról nemcsak a városban, de a megyében is hetekig beszéltek. De máskülönben meg rendkívül jó, nemes lelkű ember volt Flesch, s akiket megszeretett, azokkal sok jót is tett. A rémes dráma egy régi históriát juttat eszembe, a mely még a múlt század elején történt, s annak idején óriási port vert föl a felvidéken.

Akkor is egy titokzatos gyilkosságról volt szó, s a világ rossz nyelve kapcsolatba hozva ezzel egy igen előkelő urasszonyt, azt majd nem végromlásba döntötte. 1814—15 táján alig volt vendégszeretőbb kastélya a felvidéknek, mint B. András kastélya Raszlaviczán, s mikor a bécsi kongresszusról hazatért I. Sándor orosz czár, Galiczián át vezető útjában ő is ott szállott meg. A házi ur és neje a kastély előtornáczában, a szőnyeggel, virággal diszitett lépcső alján fogadták a czárt, a ki minden feszeséget mellőzve, mint messze földről jött utas, barátságosan fogott kezét vendéglátóival.

A hires B. . . pincze és konyha, a mi csak jó volt, föltálla azon az estén és a valódi francia pezsgő mellett, pókhálós üvegű, a smaragd minden fényében csillogó borok és olyan tokaji aszu állt az asztalon, a melynek átalagából még Rákóczy Ferencz hadnagyai ittak áldomást Érsekujvárnál. A czárt különösen meglepte a háziasszony rendkívüli szépsége és szellemes társalgása és vacsora után azzal a bókkal tért nyugalomra, hogy a bécsi udvari

erő van a kutyába, hogy néha alig lehet megállítani.

— Talán inkább elindítani?

— Nem: megállítani. Ha az elindulásba makacsodik, akkor csak tüskével üsse kend hátulról. Megy mint a veszett fene!

Ujságot vettem elő és olvastam.

Az ajtón ekkor becsusszant az a cigány is, a melyik a kovács-műhely előtt hallgatta a parasztok alkudozását. A hátán egy ütökopott rozsdás huru czimbalom. Nem is köszönt, csak leült a bubos padkájára és hangozásba fogott.

A subás ember ekkor fölkel és elbucszott az öregtől. Azt mondta hogy estére haza akar érkezni. Ebből láttam, hogy ő sem odavaló.

Az öreg maga maradt. Szivarozva hallgatta a czimbalmos nótáját. Egyszer csak egyet int neki a fejével és a mutató ujját föltartva dalolja:

„Tisza mellett nem jó lefeküdni“.

Hallgat egy percig, hogy jól kíséri-e a czimbalmos, aztán a fejével elégedetten bólintva folytatja:

„Mer az árviz (hej) ki tanál önteni“.

Egyet szi a szivarján, s úgy mondja tovább:

„Az babámat el tanájja vinni.“

Itt az asztalra üt az öklével, aztán a fölére teszi a kezét és a fejét megméglogatva, monja:

„Keservesen meg fogom siratni.“

Ugy láttam, nótája ez az öregnek és hogy

a cigány is nem először pengeti neki, mert jól értették egymást.

De milyen más a szinpadi paraszt éneklése, mint az igazié! A szinpadi paraszt a zenekarhoz igazítja énekét és a szüneteit, az igazi paraszt el-elmond egy-egy sort; közbe iszik és pipázik s ez idő alatt a czimbalom is holmi futamokkal tölti be a nótának a közeit.

A vers végeztével két üveg bort rendelt az öreg, s az egyiket a czimbalmosnak adatta. Szomjas lehetett a cigány, mert egy hajtókára kiitta a nagy üveg bort felét, azután tovább zörgött a deszkáján.

Az öreg is ivott, megtörülte a bajuszát és ismét felintett az ujjával:

Apró fának apró a virága

A babámnak piros az orcája;

Meghervasztom én azt nemsokára,

Piros pünkösöd második napjára.

Házad előtt volt az elesésem,

Elejtettem sárganyelű késem;

Késem után az arany gyűrűmet,

Jaj de bánom kedves szeretőmet.

Még valami három nótát énekelt az öreg, s e közben a nagy üveg bor előle is kifogyott, meg a czimbalmos mellől is.

Akkor a czimbalmos azt a tánczos nótát zördítette rá, hogy: „Jaj, be magas ez a vendégfogadó!“

Az öreg összecsatogtatta rá tenyerét s intéssel megint két üveg bort rendelt.

Egyszer csak feligazodik az öreg és leveti a bekecsét. Kiáll a korcsma közepére és a kezét csipőre téve, a süvegét félreecsapva, tánczra mozdul a cigány előtt. Lép egyet csöndesen hol jobbra, hol balra s a dallam bokrain hozzá ütögeti az egyik csizmát a másikhoz. A fejét hol fölveti és kevélyen ringatja derekát, hol meghajtja és rácsapkod a csizmája szárára. Minden mozdulata más. Ime most a kezefejét tak-tusra lógázza, mintha azt próbálná, hogy elég hajlékony-e a csuklója? A vén lábak ugyanilyen örömben részesülnek. De mennél tovább tánczol, annál mozgékonyabb. Lám, a süveget is levágja már nagy puffanással a sarokba. Az arcza piros és komoly. Ősz haja előre-hátra lengedez. A kezét hol összecsatogtatja, hol a mester-gerendán veri ki széles tenyerével a neki tetsző taktusokat. Látszik rajta, hogy a lelke is tánczol.

Szeretem nézni a tánczot. A táncz az emberi test éneklése. A lélek öröme a test tagjaiban tombol ilyenkor és minden ideg viharzik a zene gyönyörében. Az ember nem érzi, hogy a testének súlya van. Rejtett erők mozdulnak meg az izmaiban és kényszerítik mindenféle szokmélésekre. Öntudata a zenében örvénylik s a test minden porcikája ütemesen rezeg a hurok hangjaitól.

De csak a magyar táncz az, a melyben méltóság és költészet van. A lábokban gondolatok és ötletek fejeződnek ki. Az egész test zene. Minden mozdulat a zene kifejezése.

A kocsisom bámuló feje jelenik meg az ajtóban. Intek neki, hogy üljön le és igyék egy üveg bort.

ünnepségek fényéből örök kár, hogy egy olyan gyöngy hiányzott comme la charmente Madame de B... Reggel aztán, mikor az estelihez hasonló pazar villásreggeli után bucsut vett a császár, kék bársony tokban egy remek gyémánt diadémot nyújtott át a háziasszonynak, csekély viszonzásul a Raszlaviczán élvezett szives vendégszeretetért — mint ő maga mondotta:

— Bármiben lehetek az életben szolgálátára Asszonyom, I. Sándor nem fogja feledni Raszlavicza tündérét!

Ezzel bucsuzott el a lovagias fejedelem. Alig másfél év múlva azután sötét felhők tornyosultak a szép asszony eddig oly napsugaras életének egére. B... András meghalt, még pedig rettenetes módon. A közös hálószobából ugyanis egy csillaplépcső vezetett le egy külön kis pinczébe, ahol B... a legdrágább és legritkább borokat tartotta. Itt találta meg B...-t megfojtva egyik hajduja, a ki keresésére indult, mikor már feltűnt a kastély urának hosszas távolléte. Abban az időben lapok alig voltak, a hirszolgálat is nehézkes, és a nemes urak dolgaiba meg egyáltalában nem szerettek beleavatkozni a hirtív *árkusok*.

Igy B... Andrást is eltemették a község, de sőt egész Felső-Magyarország nagy részvéte mellett, a nélkül, hogy a hatóság csak egyetlen egy lépést is tett volna a titokzatos ügyben. De mikor már B. a családi kriptában feküdt, egyszerre csak elkezdett beszélni, sugdosni és csakhamar tele lett a környék azzal a hírrel, hogy az urat senki más nem ölte meg, mint a *nagyasszony*.

Annyira terjedt a hír, hogy végre az eperjesi nemesi tábla, a mely ebben az időben kizárólag nemesek büncselekményeivel foglalkozott, kénytelen volt a dolgot bolygatni és csakhamar megindították a pört B... Andrásné ellen. Miután az ispán oly terhelő vallomást tett asszonya ellen, ami minden kétségét a gyilkosságnak kizárta, a nemesi tábla pallos általi fejevesztésre ítélte az urasszonyt. Miután B...-né minden fórumnál haszontalanul appellált, végső szorongatásában eszébe jutott Sándor császár ígérete s egyenesen ő hozzá fordult levelel.

Lovas legénnyel küldte a levelet Moszkvá-

Az öreg se nem lát, se nem hall már. Rég elmúlt ifjúságának hamvadzó tüze lobbant föl az inaiban. Nekivadulva lejt és szélesek fordul a korcsma földjén. Most már a sarkába futott a kedve. Forgatja, kopog is vele s a hogy összeütögeti, bizonyosan ráképzeli a legénykori sarkantyuját. Elnéztem volna sokáig ezt a pompásan mulató öregot, de ime mindennek vége szakad egyszer csak azt látom, hogy egy öreg asszony kéklik fel előttünk az ajtóban. Csipőre teszi a kezét és rikolt: „Ej, vén lator, gonosztevő, pénzherdáló ember? Megbolondult kend?”

Az ember abba hagyja a táncot. Pislog, mint a ki álmot zavar el a szeméből és egyet simit a haján hátrafelé. Szó nélkül engedni a fejére tenni a süveget s magára huzni a bekecsket.

Bágyadtan és kedvetlenül ereszkedik le a helyére, míg az asszony a bekecske alá nyúl és az öreg mellényéből kiszedi a pénzt az utolsó krajczárig.

— Hány liter a bor? kérdi az asszony boszusan a korcsmárost. — Ot, — feleli a korcsmáros a szakállát hegybe simogatva. — Ot liter meg három szivar.

— Még szivar is! Nézze meg az ember a tékozlóját!

Fizetett. — A cigánynak is odadobott egy hatost, aztán felhuzta az öregot a padról. — Czo fel, vén lator!

Az öreg fölkel. Az asztalról fölvetette a félbemaradt szivart és utközben odavetette a cigánynak.

Kilépett az ajtón szó nélkül, engedelmesen.

ba, egy olyan katonaviselt lovással, a ki Napoleon alatt, Ferencz császár segítő hadaival megjárta Moszkvát, úgy, hogy biztosította urnőjét, hogy bekötött szemmel odatalna. Szavának is állt a hü szolga és egyenesen Sándor császár kezeihez juttatta a raszlavicziai szép asszony kétségbeesett levelét. — Az oroszok csárja menten visszaemlékezett a magyar asszonynak tett ígéretére s azonnal levelet irt Ferencz császárnak, barátja és szövetségeseinek, I. Ferencz császárnak. Mit irt, nem tudhatta meg soha senki, mert a *kopertán*, vörös plajbászsal kétszer is alá volt nuzva: a ces mains... és váltott udvari furirok vitték éjjelnappal Moszkvától Bécs városába.

Rá egy hétre hivatalos *Rendelet* érkezett Eperjesre a nemesi táblához, melyben I. Ferencz osztrák császár és magyar király elrendeli, hogy B... Andrásnénak de cadem kegyelem adassék és az egész pör, irataival együtt, megsemmisültessek. Ilyen messze ért el akkor is a keze a minden oroszok csárjának.

A huszas években, már akkor letette az özvegyi fátyolt B...-né és H...-y sárosmegyei nemes urnak nyújtotta kezét, midőn egy bártfai szent képeket áruló ember jött uj otthonába. Ez beszéd közben elmondta az urnőnek, hogy a városban csak a napokban egy öreg ember halt meg, a ki hajdan, mint botosispán szolgált több előkelő sárosmegyei családnál. Az öreg ember nagy kinok között halt meg s halálos ágyán bevallotta a gyóntatónak, hogy *embert is ölt*. Egy volt gazdáját gyilkolta meg, még pedig úgy, hogy a pinczében megfojtotta, aztán pedig ráfogta a gyilkosságot urnőjére, a kit csak a muszka császár közbenjárása mentett meg a vesztőhelytől. Ez az öreg botosispán volt az, a ki miatt a nemes urnő ártatlanul szenvedett volna még ivadékait is meggyalázó szegyeteljes halált.

És a tátrafüredi dráma mellett ott van egy nagy tehetségű magyar szobrász tragédiája — a ki önmagára emelve a gyilkos fegyvert, eldobta a teherre vált életet.

Megdöbentően szomorú a művészlélek tragikumája, a melyet a lázas, szerencsétlen kor nyavalyája, az idegesség tört össze. Megdöbbenve állunk meg a frissen felhantolt sirnál, a mely a genialis Papp Dániel után immár Köllő Miklós előtt is megnyitotta vigasztalan homályát. Az élettel való küzdés — a lázas munka kimerítik a művészt, az író agyvelejét, — összetörik a kereszt sulya alatt és leroskad — vagy jön valami más végzet. A férfi érzi, hogy sorompóba kell állania, küzdeni minden nemes eszméért és a hazának szentelni életét. A *felé* vezető utnak már meg is járja a felét, a siker babérja közelről integet és akkor jön az *asszony*. Édes, bájos, szenvedélyében perzselő. A paradicsom gyönyörét rabolják meg, de a sors ádáz kezekkel tépi szét a boldogság rózsalánczait. És ekkor a teremtés ura gyöngye lesz, lelke romokba hull és egy kétségbeesett órán fölveszi a pisztolyt, az utolsó jó barátot, a mely egyetlen sebbel a többi égő, vérző, sajgó sebet egyszerre gyógyítja be.

Az őszi szél végig seper a tarlott avaron, a nyárfa egymásután hullatja levelét s mint megannyi züllött, szerencsétlen élet úgy kavargog, hull, hull rakásra a sok hervadt levél...
Hodie mihi — cras tibi...

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A „Bur-asztaltársaság” megalakulása. E hó 28-án vasárnap, *Földesi Lajos* halász-utcai vendéglőjében a fenti czímen asztaltársaság fog megalakulni, melynek czélja, mint az előkészítő bizottság közli, az olagott, vagyontalan iparosok segélyezése.

Takács Zoltán bűnpöre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 22.

Az elfogott pénzhamisító banda bűnügyében a budapesti büntetőtörvényszéknél nagy erélylyel folyik a bűnvizsgálat. A főzinkosoknak, *Takács Zoltán*nak és *Oravetz János*nak eljárásáról érdekes dolgokat mondott el a vizsgálóbíró előtt a nemrégiben letartóztatott *Gruber István* fényképész.

Takács elsőbbsen egy *Alexi Traján* nevű fényképésszel akart szövetkezni a fénynyomatok elkészítése czéljából. *Alexi* azonban nem értett a könyvnyomatok és fénynyomatok elkészítésének titkához. Hogy *Takács*nak egy ezekhez értő embert szerezzen, összehozta *Grubert Takács*csal. A bankóhamisító banda vezére óvatosan fogott hozzá, hogy *Grubert* beavassa a pénzhamisítás titkaiba. Azt mondta neki, hogy fényképezni akar megtanulni a czélből, hogy a családjának birtokában levő régi okmányokat lefényképezze s azokról a megszólalásig hü másolatokat készíthessen. *Gruber* gyanútlanul megígérte, hogy oktatni s tanítani fogja *Takács*ot.

Pár nap múlva már megkezdődtek a fényképészeti leczkék a Royal szállodában *Takács* lakásán. Eleintén a szobalányokat fotografálták, de a felvételek nem sikerültek, mert nem volt meg az ezekhez szükséges kellő világítás. Ekkor *Takács* azt proponálta, hogy a közelgő kettős ünnepekre (Szent István napja s az ezt megelőző vasárnap) ránduljanak le vidéki puszta tájára. *Gruber*, miután utiköltségét s napidíjját *Takács* biztosította, ezzel együtt augusztus 18-án elutazott *Bodrog-Olasziba* s innen kocsin kimentek *Halász Szabó Ferencz* és *Halász Szabó Sándor* sárospataki tanyájára, ahol nyomban hozzáfogtak a fényképezéshez. Ekkor fedezte csak fel előtte *Takács Zoltán*, hogy mi czélja van a fényképezéssel. Elmondotta — egy töltött revolvért helyezve előbb az asztalra, — hogy 100 forintos bankjegyeket akarnak hamisítani fényképezés segélyével.

Gruber midőn ezt meghallotta, megtagadta a további közreműködést, de *Takács* és társai fenyegetései, ígéretei következtében elhatározta hogy látszólag engedelmeskedni fog s úgy tesz mintha teljesen egyet értene velük. Hozzá is fogott nyomban a 100-as lefényképezéséhez, de a felvett 12 lemezt készakarva elrontotta, hogy azok felismerhetőkké váljanak. Visszatérve a sárospataki tanyáról, többé nem érintkezett sem *Takács*csal, sem a banda többi fajaival.

Grubert, ezen vallomása után, a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte. A letartóztatott ember ma Dr. *Pap Zoltán* ügyvédet kérte fel védőjéül s megbizta, hogy a vizsgálóbíró vizsgálati fogságot elrendelő végzése ebben felfolyamodással éljen. A többi letartóztatottak is felfolyamodást nyújtottak be szabadlábra helyezésük érdekében. *Takács* a napokban kérdezte hogy szabadlábra helyezése érdekében lehet-e neki a kuriáig jogorvoslattal élnie? A vizsgálóbíró igenlő válaszára kijelentette, hogy akkor ezt megis fogja cselekedni. Ha ezt megtenné *Takács*, ugyanezt megnehezítené a törvényszék amugy is sok munkáját. Az új perendtartás értelmében a törvényszéknek másolatot kellene készíttetnie minden egyes ügyiratról a czélből, hogy ezek a másolatok csak a törvényszéknél a további vizsgálatok alapját képezzék addig, míg a bűnpör eredeti aktái megteszik a hosszú vándorutat fel egészen a kir. kuriáig.

Takács védőjére *Vaisz Sándor* drra hárul most a nehéz feladat, hogy védecenzét erről a hóbortos szándékáról lebeszélje, hogy ez által az ügy lefolytatásának gyorsaságát biztosítsa.

Drill Béla vizsgálóbíró különben ma dél-

előtt felvezettette szobájába az összes fogva levő vádlottakat: *Takács Zoltánt, Oravetz Jánost, Kocsis Imrét, Gruber Alajost* s a védők dr. *Vaisz Sándor, dr. Pap Zoltán, dr. Schaffer József* ügyvédek előtt kihirdette előttük a vizsgálati fogságot elrendelő bírói határozatot. Ez ellen — mint fentebb jeleztük — az összes vádlottak felfolyamodással élnek. A budapesti törvényszék vádtanácsa a legközelebbi napokban fog a felfolyamodások ügyében dönteni.

A román-bolgár viszály.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Bukarest, szeptember 22.

Nagy megütközést keltett az itteni körökben az Agence „Telegraphique Bulgare” jelentése, mely szerint a szerb kormány egy jegyzéke folytán a szófiai ügyészség megidézte *Sarajevot*, hogy tisztázza magát ama vád ellen, hogy ő és a forradalmi bizottság tagja *merényletet tervezett Sándor szerb király ellen*. Nem tekintve azt, hogy *Sarajevó* az ügyész előtt a bukaresti vizsgálóbírónál lévő okmányokat apokrifeknek jelentette ki, amit a bolgár kormány ujongva világgá kürtöl, az itteni politikai körök azt kérdik, hogy miért nem rendelte el a bolgár kormány *Sarajevó* megidézését a bolgár ügyészség elé a román kormány több rendbeli sürgetéseire? És miért tanúsít oly nagy előzékenységet a szerb kormány irányában? A felelet az, hogy a bolgár kormány minden áron a végletekig akarja vinni a konfliktust.

A „Petersburgszkija Vjedomosztija”, az orosz félhivatalos jelenti, hogy *Lambsdorff* gróf az orosz külügyminisztérium vezetője tudomására hozta a bolgár kormánynak, hogy teljesen magára hagyja Bulgáriát, ha késlekedik Romániának megadni a kért elégtételt.

Konstanczai hírek jelentik, hogy a *bulgáriai parasztlázadás mind nagyobb mértéket ölt*. Ujabban a következő falvakban tört ki a lázadás: *Csengli, Eszkinighiumo, Razgrad* és *Sztánbuluk*, mindannyian a *Sumla-kerületben*. A gyalogezred, amely *Sziliztriában* volt összpontosítva, *Duránkulák* nagyközségbe ment a lázadás elnyomására.

A minisztertanács elhatározta, hogy tekintettel a mai feszült helyzetre, az országgyűlést szeptember 25-ikére (6-naptár szerint) rendkívüli ülészsakra hívja össze. Kormánykörök jelentik, hogy ez ülészsakban *Carp* miniszterelnök és pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt elő 50 millió frankos kölcsönről, melyet sikerült megkötni a berlini Disconto társasággal.

A csernavodai katonai parancsnok jelenti, hogy tegnap *hét bolgár szökött katonát fogott el*, akik könyörögtek, hogy vagy vegyék fel a román hadseregbe, vagy adják munkára, mert lehetetlen elviselniük azt a nyomoruságot, amit a bolgár hadseregken kénytelenek eltűrni. E szökevények azt mondják, hogy *másfél napja nem ettek semmit sem, sem ők, sem a határnál veszteglő bolgár katonák*, mert a kormánynak nincs pénze, hogy kifizesse legalább a zsoldjukat.

Szófiai információk kilátásba helyezik, hogy *Nacsovics* miniszter lemondása folytán az *egész kabinet lemond* és lehetséges, hogy a stambulovista *Grekovot* bízzák meg az új kormány megalakításával. *Grekov* a hármasszövetség híve; 20 évvel ezelőtt Romániában a brai-lai törvényszék elnöke volt. Vasárnapra, *Grekov* inicziatívájára, a bolgár ellenzék összes árnyalatai nagy népgyűlést hívtak össze, hogy tiltakozzanak a dézsma, illetve a tized beszéde ellen, amely a jelzett parasztlázadásokat

előidézte. Ez alkalommal lehet, hogy az összes bolgár ellenzék egyesülni fog.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a török kormány elrendelte a monasztiri bolgár főgimnázium bezárását, mivel bebizonyult, hogy a *tanárai Sarajevónak az ügynökei*.

Két gyilkosság Pancsován.

(Ügyvéd helyett leölt vizsgálóbíró. — Gyilkosság ok nélkül.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 22.

Pancsováról ma két gyilkosság híre érkezik egyszerre. Az egyiket egy tönkrement kereskedő követte el, az *ottani törvényszék vizsgálóbírója ellen*, sulyosan megsebesítve azt, a másikat egy parasztgazda vitte végbe, minden ok nélkül *agyonsúlva egyik társát*.

A két gyilkosságról tudósításunk a következő:

Tadics Milán *starcsovai* kereskedő, aki csak a közelmúltban ment tönkre, ma délelőtt *Rácz* Lajos törvényszéki bírónál volt kihallgatáson, aki ügyét vezeti. A vizsgálóbíró hosszasan faggatta a kereskedőt és a kihallgatás folyamán észre vette, hogy *Tadics* módfelett izgatott, de ezt a körülményt nem tulajdonította másnak, mint a letartóztatástól való félelemnek. A vizsgálóbíró csak tovább folytatta a kihallgatást, mikor egyszerre *Tadics* Milán zsebéből *hatlövetű forgópisztolyt rántott ki és a vizsgálóbíróra lőtt*.

Rácz bíró eszméletlenül rogyott le székeről. *Tadics* menekülni akart, de a lövés zajára a szomszéd szobából előrohánzó törvényszéki hivatalnokok lefoglák és átadták a rendőrségnek. A sebesült bíró állapota *sulyos*.

Az elfogott gyilkost a pancsovai rendőrkapitány nyomban kihallgatta. *Tadics* itt töredelmes vallomást téve, kijelentette, hogy *nem Rácz Lajos vizsgálóbírót akarta agyonlőni, hanem Gadjánzski pancsovai ügyvédet*, aki vagyonaát zár alá helyezte. Miután az ügyvéd nem jött el a törvényszékre, elkeseredésében a vizsgálóbírót lőtte meg, aki hosszas faggatásával már-már az önbeismerés utvesztőjébe terelte.

Az eset kínos feltűnést keltett Pancsován, ahol *Rácz* Lajos bíró a társadalom minden körében szerették és becsülték. A szerencsétlen ember sorsa iránt nagy a részvét.

A másik gyilkosságot, mely ugyancsak Pancsován történt, az országos vásár alkalmával nyílt utcán követte el egy parasztgazda.

Ferencz Ádám a gyilkos, aki minden ok nélkül *orozva lőtte agyon Samanecz Tódor ozorai* gazdát. Az utca népe a lövés zajára összefutott és a menekülni akaró gyilkost lefogta.

Kétezer gyermek a színházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 22.

Volt egyszer, hol nem volt, a Maros partján innen egy óriási nagy kunyhó. Messze földről csudájára jöttek a népek és megálltak a kunyhó előtt, nézték-nézték, bámulták, hogy milyen vasorru bába csinálta annak falát, tetejét, ráámját. Furcsa is volt annak minden téglája, oszlopa zsindeye. Nem is egy helyen épült biz az. Másutt készült a teteje, másutt az alja és mikor hangyaszorgalmu munkások egyiket a másikra rakták, és mikor idők múltán elkészültek vele, összeültek a nagyfejű tudósok, hogy minek is nevezzék ezt a kunyhót.

A komolyabbak így szóltak:

— Repedezett a teteje, vasból való a fe-neke, öblös a belseje, óriási a terjedelme — diktum-faktum magtár legyen a neve.

A tréfások pedig így szóltak:

— Sok neki a hegye, eltér 2 ezer is benne, nagy benne a szél ereje, felőlül az eső cseppeg le, diktum-faktum *színház* legyen a neve.

És a tréfások győzedelmeskedtek, színháznak lett keresztelve és nyári időben a vig muzsza tréfálkozott benne.

Most azonban őszre járt az idő, körülötte csend honolt, belülről meg a vig kacaj kihalt és csendes holdvilágos estén ott ült a tetőn, arany hárfáján pengetve az édes hurokat, a kidedek védő angyala. Elhagyottságában szárnyát kibontotta, a fellegekbe felrepült és repült-repült addig, míg egy hatalmas város nem tűnt fel előtte, elrepült egy nagy épületre, Orientnek hívják, és ott kopogott egy ablakon.

Bent a szobában nagyon hangos volt az élet, vigan mulatoztak többen szépen és a ménesi bor járta kézzől-kézre. Hangzik bent az egyik mulatozó hangja:

— Ki kopog, mi kopog, ki veri az ablakot? Fredj csak Viktor szógám, kérd meg csak, kit keresnek ott?

Viktor kinyitja az ablakot és meglepetve látja arany szárnyát lebentve a kidedek védő angyalát.

Lajos testvér! — szól a szóga — ez bizony téged keres, itt van az a kis angyalka, ki regéidben a kidedeket óvja. És belépett aranyos, tündöklő ruhában, csak úgy csillogott a gyémánt rajta, kezében pálma ágat tartva és ily szavakat ejtett édes ajka:

— *Pósa* bácsi, *Rákosi* Viktor bácsi és *Gauss* bácsi hozzátok szavam emelem — és Aradra hívtak bennetek — jertek a vér áztatta földre, vár ott ártatlan kis gyermekek serege. Jertek-jertek — mondjatok nekik kis mesét, édes regét, aranyos kis versikét.

Pósa bácsi nézett; *Viktorka* is nézett, *Gauss* is nézett és egyszerre csak ott állt előttök egy hatalmas üvegkocsi, ezüst volt a fedele, arany volt a kereke és gyémánt annak minden szöge. Beléültek mind sebtiben és a szárnyas lovak neki indultak, hegyen völgyön keresztül addig meg sem álltak, míg a Marospart kunyhójához nem értek.

Oh mily szép is volt ott ma az élet! 2000 gyermek arca vidámságtól mosolygott a színház minden padosorából, gyönyörűség volt azt nézni. Mint kicsiny verebek csiripeltek a kicsikék, csupa ujjongás, csupa derült csevegés.

Hirtelen kigyuladtak a szinpadai lámpák — egyszerre csak elült a zaj — fellebbent a függöny és ott ült a kidedek, fehér ruhás kis angyalkák között a jó *Pósa* bácsi, a *Rákosi* Viktor bácsi és a *Gauss* bácsi. A gyermekek édes dalokat énekeltek, virágokat szórtak, annak a háromnak, akiket a gyermekek annyira imádnak.

És *Püspöki* Gyula, a bátor kis fiu üdvözlő szavakkal ünnepelte *Pósa* bácsit, szépen, értelmesen, amire elébe állt a kidedek édes szavu költője és megköszönte ékes szóval a szeretet ily hatalmas megnyilatkozását.

Ezután *Rákosi* Viktor mesélt a kidedeknek arról, hogy mikép találkozott a vérszomjas orosz-lánna. Eleinte borzadtak a gyerekek, azután meg hangosan nevettek rajta, a végén pedig tombolva éljeneztek.

Mintha csupa kis angyalkák vonultak volna a szinpadra, olyan volt az a látvány, amikor a polgári leányiskola énekkara *Pósa* tavaszi dalát énekelte, ugyancsak szép volt a látvány akkor is, a mikor a polgári fiúiskola szabatosan énekelte *Pósa*nak „Nyisd ki anyám a virágos ablakot” című dalt.

A legmagasztosabb jelenet volt azonban, amikor *Pósa* bácsi szavaltta el a kis gömböcz,

a vas balta, és a két maczkó édes meséjét. A falak zugtak az éljenzéstől, 2000 kis kacso belévörösödött a tapsba.

Szépen és meghatóan szavalgattak a kis *Decsy Lenke*, *Kiss Erzsike* és mikor *Gauss Viktor* mesélt, és utána a „Szózat“ hangja felhangzott az angyalok is mosolyogtak le az égből oly gyönyörűséges volt a gyermekeknek örökké emlékezetes ünnepe.

A kisdetek védangyala megáldotta őket — elállt ismét tüvegintatja és elvitte a regélőket vissza abba a nagyvárosba.

A Maros mentén, a nagy kunyhó előtt pedig 2000 kis angyalka isten hozzádot intett nekik a viszontlátás édes reményében.

Eddig volt, és bizony mese sem volt.

A színházi bérlők névsóra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 22.

A színházi iroda már összeállította a bérlők névsorát, melyből kitűnik, hogy a bérlet a jövő színházi évadban sem lesz gyöngébb mint tavaly volt. A törzsközönség pedig az idén is inkább a páratlan számú előadásokat részesítette előnyben. A névsor összeállítása azonban még nem jelenti azt, hogy a bérletre való jelentkezési határidő le volna zárva. A színházi pénztár még ezentúl is tekintetbe veszi a jelentkezőket, akik a rendes pénztári időben napoként jelentkeznek.

Az eddigi bérlők névsora a következő:

Alsó páholy balra.

Vásárhelyi László, Weiler Rudolf, Özv. Laczay Józsefné, Földes János, Vajda Lajos, Habereger György, Fribeisz Miklós, Verbos A., Wadowszky Gusztáv, Kintzig Józsefné, Lamberger Lajos, Özv. Grábner Pálné, Özv. Verzár Gyuláné, Bonts Döme, Bayer Miksa, Fábíán László, Dálnoky Nagy Lajos.

Alsó páholy jobbra.

Andrényi Kálmáné, Lőcs Rezső, Neuman Dániel, Özv. Ortutay Béláné, Bolyos József, Domán József, Özv. Végh Aurélné, Dr. Parecz Gyula, Dr. Pozsgay Lajos, Dr. Priegl István, Vásárhelyi Béla, Fényes Kálmán dr., Báró Bánhidny Antal, Ortutay Gyula, Jakabffy Zoltán, Purgly János.

I. em. páholy balra.

Tiszti Lajos, Révész Adolf, dr. Mittler Izidor, Özv. Hauser Károlyné, Özv. Darányi Jánosné, Tagányi István, Nits Pál, Hermann Gyula, Takács Gyula, Özv. Fischer Mórné, Gutzjahr Mihály, Vajda István, Lukács Géza.

Első emelet páholy jobbra.

Dr. Tolnai János, özv. Rozsnyay Mátyásné, Czifra János, Ottrubay Károly, özv. Inkei Emilné, Kneffel Károlyné, Heiszler József, Kertay Ede, Hendrey Pál, Dörner János, Csánk, Szelle József, Burián Mihály huszárhadnagy.

Támlásszékek.

Dr. Halmos uszkár, Stengel Andor. Vidor Sándor, Mandel Vilmos dr., Vojtek Alajos, Köpf János dr., Parecz Béla dr., Nagy Lajos szállodás, Hoschek Antal, König Magnuszné, Farkas Sándor, Schvarcz Herman, Knár Lajos, Butykay Elemér, Zsigmond Zoltán, Kánya Géza, dr. Somló Ármán, Szabó József igazgató, dr. Révész Mór, dr. Kell Lipót, Nachtnébel Ödön; Müller Károly, Bisztriczky, Ormos Péter, Intitőrész Kálmán, dr. Rosenberg Miksa, Glück Károly, dr. Szalay Béla, Topán Sándor, Döry Károly, dr. Hunyadi József, Bergonczy Gasztáv, dr. Schütz Henrik, Róth Zsigmond.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

* **A nagyváradi új színház megnyitása.** N.-Váradról jelenti tudósítónk: A színház építésre felügyelő-bizottság javaslata szerint okt. 15-én nyitják meg Nagyvárad színházát, mely gyönyörű ékessége a városnak. A kultúra pompás csarnoka készen van ugyan, az ugynevezett utolsó ecsetvonások szükségesek csupán a monumentális alkotás kiegészítésére. *Somogyi Károly* igazgató, akinek a késlekedés igen jelentékeny anyagi károkat okoz, október első napjaiban 8—10-én óhajtott volna átvenni a színházat, a bizottság azonban nem vállal magára felelősséget. Így határozták el azután, hogy a tanácsnak azt ajánlják, mikép a színház megnyitásának napját *október 15-ére* tűzze ki.

Ma mutatták be a bizottság tagjainak a kész színházat. A nézőtér, a színpad tündéri fényben uszott, a villamos lámpák világa tündöklő fehérségben ragyogott be mindent. A világítás rendkívül kedvesen emeli ki a színház diszkrét, mégis fejedelmi díszét. A nézőtér mennyezetéről hatalmas aranyozott, barokk stílusú csillár függ alá, melynek számos apró fénye verődik vissza az arannyal szegett fehér falakon. A páholyok fölött tompafényű, fehér ámpolnákból szorja világát a villamosság, mely a karzatot, az előcsarnokot, ruhatárait, a színház minden zugát intenzív fényvel önti el. A vörös bársony szöllyéket, a nagyszű páholyokat előkelő közönség lepte el erre az alkalomra, mely büszke elragadtatással szemlélte a kultúra impozáns hajlékát. A belépőnek elsőbb az előfüggöny ötlük szemébe. A hatalmas vászonra rokokó keretben derűkép van főtve. Rózsaszín baldakin alatt két tündérlány áll összefogozva, előttük bachansnók, faunok lejtnek táncot, a háttérben Pán szobra látszik feketén, szinte elütve a kép vidám tónusától. A vasfüggönny szolid girlandok díszítik, sárga és vörös színben.

A színpadi díszletek, amiket az igazgató meg mutatott, egytől-egyig sikerültek, különösen szép egy egzotikus táj szinte forró levegőjével. Ezt különböző fényhatásban mutatták be: hajnali, alkonyati fényben, viharban, verőfényben, Színpadi zivatart is rögtönöztek: dörgeést, villámlást, záporosót. A közönség, melynek sorában előkelő hölgyek nagyszámmal voltak, a késő esti órákig gyönyörködött a színház ékességében.

* **Molnár László fölléptei.** A színtársulat hősszerelmese, *Molnár László* e hó 28-án érkezik Aradra. Első föllépte az évad megnyitó előadásán *Hamlet* czimszerepében lesz. Másnap vasárnap *Viola* népszínmű czimszerepét játssza el.

Színházi epizódok.

(Ahol Hegyi Arankát nem ismerik. — Egy „ripacs“ színlap.)
Budapest, szeptember 22.

Miskolcz városában a minap kongresszusra sereglettek a komoly kereskedelmi férfiak. A komoly munka mellett ráérték egy kis szórakozásra és a figyelmes rendezőség egy nagy estélyt rendezett a tiszteletükre, a melyre meghívták *Hegyi Arankát* is.

Hegyi Aranka elfogadta a meghívást és levélben értesítette a rendezőséget, hogy ekkor és ekkor érkezik, a másik két meghívott vendéggel, *Sziklai Kornállal* és *Donáth Lajos* karmesterrel.

A hangverseny rendezői két fiatal urat küldtek ki kebelükből, hogy fogadják a nagy művésznőt.

A két úr örömmel kapott a megbízatáson, gyorsan feketébe vágta magukat és kirobogtak kocsin a miskolczi pályaudvarra. Egy nagy mulasztást követtek el azonban: elfelejtették megnézni a művésznő fényképét, miután életükben még soha sem látták *Hegyi Arankát*. Ez egy kissé furcsa dolog, de hát a jó vidéken ilyesmi előfordul.

A két szmokingos úr feszült várakozásban leste a peronon a pesti gyorsvonatot. A vonat be is robogott és kis vártatva egy első osztályú kocsiból, sok skatulye és bőrönd kíséretében kiszállott egy igen elegáns, szép hölgy.

— Bizonyosan ez az, nézd ki is van festve —
suttogta nagy naivitással az egyik.

Miután így megállapodtak volna, oda léptek az

idegen hölgy elé. Összeütötték bokáikat és bemutatkoztak.

A hölgy kissé csodálkozott.

Örvendek uraim, mivel lehetek szolgálatukra?

— A város nevében jöttünk önt üdvözölni és fogadni mélyen tisztelt művésznő.

A hölgy nagyon csodálkozott.

— Engem? Igazán nagyon kedvesek. Hát most kísérjenek el egy szállodába.

— Kérem, már meg van rendelve a szoba a Pannonia szállodában.

— Ugy. Jó. Menjünk oda.

— A többi művész urak hol vannak? kérde az egyik fogadó-bizottsági tag.

— Azok a legközelebbi vonattal jönnek, mert este még játszottak Budapesten.

A kis társaság kocsiba ült és behajtatott a Pannonia szállodába. A szálloda személyzete nagy tisztelettel fogadta a „művésznőt“ és bevezették szobájába.

Két perc múlva egy kocsit állt meg ismét a szálloda előtt és kiszállt abból *Hegyi Aranka*, *Sziklai Kornél* és *Donáth Lajos*.

— Szolgálhatunk? — kérde a szobapinczér.

— Kérem a szobámat, a mit a rendező-bizottság fentartott számomra.

— Kihez van szerencsém?

— *Hegyi Aranka* vagyok.

— Ugyan ne tessék izélni. A pesti művésznő nagysága már megérkezett és fenn van a szobájában.

— Micsoda? — kacagott és haragudott egyben *Hegyi Aranka*, — nem elég, hogy egy árva lélek sem várt bennünket a vasutnál, még a szobámat is bitorolja valaki?

A dolog kezdett komolyra válni. Öszefutott a szálloda egész személyzete és már-már igazolásra szolitották fel a művésznőt és társait, mikor hirtelen megjelent a lépcsőházban, suhogó selyem ruhában és nagy fekete kalapban, az idegen nő.

— Ugy-e bár Nagysád *Hegyi Aranka*?

— Én? Dehogy. En az „Első budapesti orpheus társulat“ pramadonnája vagyok. Holnap kezdjük meg az előadásokat a „Pest városá“-ban.

A rendező-bizottság „fogadó albizottságának“ két tagja bizonyosan nem volt jelen a *Hegyi Aranka* hangversenyén. . . . *

A németországi „schmiere“ miben nem különbözik a mi hatvanas és hetvenes évekbéli vidéki ripacs színészkedésünktől, a mit legjobban bizonyít *Heelber Jozefa* asszonyság kis német társulatának egy színlapja, mely *Wolciska* orosz német határszéli városka utcaszögletén jelent meg nemrégben. Szól pedig az első, bemutató előadásról ez a színlap következőképen:

Fiasco összesküvése.

Hazafias hősi tettekkel teli hires-nevezetes lovagjáték, valódi tüzzel a végén. Átalakította *Sachsen Gyula* ur öt felvonásban.

Személyek:

Fiasco Helber igazgató.
Eleonora, neje Helber asszony.
Doria hercege Nossipal ur.
Julia, feslett nő, nővére Nossipal k. a.
Genua helytartója * * *

(A színház egyik barátja)

Hussah, a mór A kis Helber.

Összeesküvők, álarczosok, muzsikusok. — Végetül valódi tűzvörös fényvel.

Mélyen tisztelt uraságok és műbarátok! Ez a hires, nagyszerű darab önmagát ajánlja, semmifele költséget nem kímélünk és mindenütt óriási sikert arattunk vele: mivel ezen a környéken csak igen rövid ideig maradunk, alázattal kérjük a nagyérdemű közönségek kegyét Helyáruk: Első hely: Tetszés szerint. Második hely: 20 Pfennig. A harmadik helyen gyűjteni fogunk. Kezdeté 8 órakor. A pénztárnál kitűnő szappan és fidi busz is kapható. Számos látogatásért esd: *Helber Jozefa*, igazgatónő.

M. Sz.

A trónörökös barátja fogházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, szeptember 22.

Érdekes beutalás történt ma a szegedi csillagbörtönbe. Gróf *Harnoncourt* Félix écskai földbirtokos az érdekelt, aki tavaly ősszel pisztoly-párbajt vívott Pancsován egy ujságíróval.

Gróf *Harnoncourt* azáltal lett híressé, hogy *Ferencz Ferdinánd* prezumtiv trónörökös kitüntette barátságával s 1898. év őszén meglátogatta pompás écskai kastélyában. A torontáli rókadadásatoknak nagy híre terjedt s természetes, hogy sokaknak tűnt fel, miért jön *Ferencz Ferdinánd* éppen *Hornoncourthoz*, az Ausztriából idekerült grófhhoz, mikor nem látogatott meg eddig senkit sem a magyar mágnások közül?

A Pancsován megjelenő „Végvidék“ című hetilap aztán röviddel a trónörökös újabb látogatása előtt, fulmináns cikket írt, melyben szenzációs leleplezésekkel állott elő.

Nyílt felszólítást intézett a vármegye uraihoz, amelyben felelősségre vonja őket, miért nem világosítják fel a főherceget, hogy miféle ember az a *Harnoncourt*?

Elmondja azután a gróf házasságának híres történetét, a feleség életének napjait, végül az asszony halálát. Azt írta ez a lap, hogy a halottas ágyon kényszerítette a gróf nejét, hogy őt tegye meg a több milliót érő vagyon korlátlan urává. Ezt a végrendeletet azonban az árvaszék pörrel támadta meg s a vagyont visszacserezte a jogtalanul megfosztott kiskorú árvák számára.

Közölt aztán más részleteket is *Harnoncourt* életéből s a gróf olykor nem éppen a leghizelgőbb jelzőkkel volt szaturálva. Végre arra az eredményre jutott, hogy az écskai gróf nem emelkedhetik fel odáig, hogy házigazdája lehessen Magyarország jövőd királyának.

Harnoncourt erre *Papp Géza* országgyűlési képviselővel és *Wahrmann Richarddal*, az ismert sportférfiúval provokáltatta dr. *Hódy Antal* szerkesztőt, kivel pisztolypárbajt vívott.

A felek kétszer lőttek, azonban egyikük sem talált, az ügy a lovagiasság szabályai szerint véget ért, a trónörökös meglátogatta katonakorabeli barátját, az écskai gróf pedig nemsokára bevonul a szegedi államfogházba.

A gyulai kórház vérebei.

(Halálra massziroztott elmebeteg.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 22.

Kinos feltűnést kelt *Gyulán* két embertelen kórházi ápolónak rettenetes büntette, melyet gyulai tudósítónk távirati uton következőkép ösmertet:

A gyulai kórház elmebeteg-osztályában röviddel ezelőtt egy *Tichy Mihály* nevezetű elmebetegot vettek fel ápolás végett. A szerencsétlen emberen az örütség gyakran féktelen dühöngésben nyilvánult és a melléje rendelt két ápolónak: *Rácz János* és *Vass Lászlónak*, igen sok és nehéz dolga akadt a szerencsétlen emóerrel.

Az ápolók azonban a helyett, hogy türelmességgel párosult óvatossággal kezelték volna a szerencsétlen örülséget, a kezelésnek rövidebb, de erélyesebb módjához fordultak olyképp, hogy a szerencsétlen embert legutóbbi dühöngésekor a legembertelenebb módon ütötték, verték, a földre teperték és lábball taposták. A vérig kintott elmebeteg torkaszakadtából kiáltott és jajgatott, úgy, hogy a kórház legtávolabb részére is elhangzott rémséges jajkiáltása.

De ez nem zavarta meg a kórház személyzetének nyugalmát, mert mindennapos dolog

volt ez elmebeteg-osztályból kitörő ily féle lárma és jajgatás. Lassankint elhalt az örült jajkiáltása s most már tompa nyöszörgés hallatszott csak. Ez a tünet figyelmeztette az ügyeletes orvost, rögtön a helyszínére sietett és ott szörnyű látvány tárult fel előtte.

A szerencsétlen ember testén kegyetlen ütések nyomai látszóttak s mikor az orvos az ápolókat szigoruan kérdőre vonta, ezek így védekeztek:

— Nem bántottuk, csak massziroztuk a beteget, úgy a mint az orvos ur azt nekünk előírta.

A masszázsnak ez a formája azonban sehogyszem tetszett az orvosnak és rögtön jelentést tett *Berkes Simon* - doktornak, a kórház igazgatójának, aki az esetet megvizsgálva, a két ápolót nyomban elcsapta. A kórház igazgatójának ezen szigorú intézkedése azonban a szerencsétlen elmebetegem már nem segített. Az embertelen ápolók kínzásába belehalt.

Mikor már a szerencsétlen áldozatot eltemették, a hivatalos feljelentés a büntető bírósághoz érkezett és az ügy megvizsgálásával *Nyisztor Adorján* dr., a gyulai törvényszék vizsgálóbírója bizatott meg. A vizsgálóbíró elrendelte a hulla kiadatását és a törvényszéki orvos által való megvizsgálását.

A hullaboncolás szomorú eredményt mutatott. Kitűnt, hogy a szerencsétlen elmebeteg a legembertelenebb kínzás áldozata lett. Ennek folytán *Rácz János* és *Vass László* volt kórházi ápolók ellen a büntető eljárást megindították.

HIREK.

Fővárosi írók Aradon.

Három fővárosi író volt ma vendége Aradnak: *Pósa Lajos*, *Rákosi Viktor* és *Gauss Viktor*, kiknek városunkba jövelele első sorban a gyermekeket illette. Az ő nagy gyönyörűségekre tartották előadásukat a nyári színházban, melynek végtelenül kedves képe volt ma délután. Apró fiúk és leánykák, diákok népesítették be a tágas szinkört, mely hol a fiatal szívek meghatottságától volt néma, hol pedig a kitörő, őszinte kacagástól harsogott.

A mesemondók előadása, melyről más helyen írunk, felejthetetlenül szép jelenettel ért véget. A fehér ruhás leányok, a figyelemmel hallgató fiúk között összetett kézzel állott meg *Pósa* s a mozdulatlanul nagy csendjében szólott:

— Imádkozzunk!

Erre hatalmas, érczes hangján egy négy soros imádságot mondott elő, melynek minden sora hazafisággal, áhitattal volt tele. A másfélezer gyermek felállva, imádságra kulcsolt kézzel, imádságos szívvvel mondta utána a verset.

Ez volt a vége a mesemondásnak.

A némaságot egyszerre hangos zsvivaj váltotta fel. A gyermekek harsány éljenzésben törtek ki s éljenzéssel követték a színházból távozó *Pósát* s a mellette haladó *Gauss Viktort*. Az óriási, ujjongó gyermekesereg egészen a minorita rendházig mint valami élő áradat hömpölygött az írók körül.

Pósa és *Gauss* még Aradon maradtak, míg *Rákosi Viktor*, az előadás végét be sem várva, a négy óra után induló gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

Pósát és *Rákosit* már többször látta színről-színre az aradi közönség; *Gauss Viktor* is járt már Aradon, mikor *Salvini Gusztáv*, a nagy olasz művész játszott itt társulatával. *Gauss* az olasz színész magyarországi sikereit nagyban előmozdította azzal, hogy *Salvini* az ő remek olasz fordításában játszhatta *Bánk-bánt*. Ugyan-

csak *Gauss* fordította le olaszra *Az enlcs tragédiáját* is.

Este az itt maradt két író tiszteletére az aradi tanítók és tanítónk társas-estéjre rendeztek a *Duffner-féle* verdéglőben, hol a rendezőkön kívül is számosan jelentek meg. Az asztalfőn *Simon Karolin* igazgató és *Millig József* iskolafelügyelő mellett foglaltak helyet a vendégek. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Almási T. Pálné, *Benedek Etelka*, *Cziffra Jánosné*, *Csurgay Ilona*, *Darvasné*, *Drescher Gizella*, *Grosz Károlyné*, *Gyurkovich Mária*, *Junga Margit*, *Jánszky Piroska*, *Kovács Vinczéné*, *Kömüves Józsefné*, *Kömüves Juliska*, *Kopp Juliska*, *Lautner Mátýásné*, *Marinkovits Péterné*, *Pareán Jánosné*, *Rubenescu nővérek*, *Tabakovits Mária*, *Tanffy Mária*, *Ursits Darinka*.

Az estélyen számos felköszöntő hangzott el. Az első tósztot *Millig József* iskolafelügyelő mondta *Pósára*; *Pósa Lajos* az aradi tanítókat, *Záray Ödön* igazgató *Gausst* éllette. *Gauss Viktor* a tanítókat köszöntötte fel. Ezután még sok tósztot következett, az éjfélig tartó, vig hangulatu estélyen.

— **A persa sah érkezése.** *Muzaffer Ed din* persa sah mint végleg megállapították, hétfőn este 7 órakor érkezik meg fővárosunkba a nyugoti pályaudvaron át. A pályaudvaron a diszszázadot a térparancsnokság a 6-ik gyalogezred legényességéből állította össze, a mely a zenekarral a pályaudvar perronján áll föl. A rendőrség detektívjei közül tizen kerékpáron tesznek szolgálatot, s ezek részére ma érkezett meg ugyanannyi új bicikli.

— **Rendjelek adományozása.** *Muzaffer-Eddin* perzsa sah *Vámhéri Armin* orientalistának a *Medsidje* rend nagykordonját adományozta. Azonkívül *Erzsébet* főhercegnőnek a *Nesszan* rend nagy keresztjét. Viszont ő felsége a perzsa sahnak a *Szt. István* rend nagykeresztjét adományozta a sahnak.

— **Véres párbajok mindenfelé.** Nem mulik el nap, hogy hirt ne kelljen adnunk egy-egy véres pisztoly, vagy kardpárbajról. Valóságos epidemiává vált most a párbaj, mely ellen úgy látszik, nem egyhamar fogják megtalálni a szerumot. Ma *Szatmárról* telegrafálnak egy véres párbajtörténetet. *Kelemen Samu* dr., a testvér-gyilkos *Papp Béla* védője verekedett meg igen szigorú feltételek között *Markovics Elemér* szatmári törvényszéki jegyzővel. Feltételek voltak: *Háromszori golyóváltás, nem sebesülés esetén kard.* A párbajt ma délelőtt vívták meg, a golyóváltás eredményteien maradt, s a rákövetkező kardviadalban *Markovics súlyos sebet kapott a fején.* A párbaj-affért tettelegesség előzte meg.

— **5661-ik év.** Mikorára ismét leszakad az alkony és az éj sötét peremén felragyog az első csillag, nagy ünnep köszönt be az izraelitákra. Holnap este kezdődnek az újévi ünnepek. A föld kerekéségén ez órában minden zsinagóga megtelik ájtatos hívővel, s ezer és ezer ajakról száll fel a hő ima az igazságos bíróhoz, aki az emberek jövő sorsát intézi. Holnap köszönt be a zsidók számítása szerint az 5661-ik év, melyalkalommal a zsinagógában fényes istentisztelet lesz. Hétfőn, újév első napján *Rosenberg Sándor* dr. főrabbi magyar nyelven ünnepi beszédet tart. A hitközség vezetősége tudatja, hogy az újévi esti istentisztelet 6 órakor, a reggeli pedig fél 7 órakor veszi kezdetét. A „Központi szálloda“ disztermében az izr. hitközség az új évi ünnepek alkalmára fiókimaházat rendezett be. Az istentisztelet a helyiségben d. u. 6 órakor és a reggeli istentisztelet a muszaf-imával szintén 6 órakor kezdődik. Az ide szóló belépti jegyek még

Kohn S. N. hitk. alelnök irodájában *lehetleg délelőtt* váltandók meg.

— **Az öngyilkos hadnagy temetése.** Nagy katonai pompával temették el ma délután három órakor *Nagelholz* Vilmost, az öngyilkossá lett hadnagyot. A várbeli templom szentélyében volt felállítva a ravatal, melyet a 33-ik gyalogezred tisztikarának, a 14-ik század legénységének és altisztjeinek díszes virágkoszorúja borított. A gyászszertartást *Allersdorfer* Julián katonai lelkész végezte. A templom hajóját szorongásig megtöltötte a különböző fegyvernemek tisztikara, élükön *Wachsmann* ezredessel és nagy-számú közönség. A templom előtti díszterén a 14-ik század két szakasza állt *Schlechta* és *Csobán* hadnagyok vezénylete alatt. Fél négy órakor indult meg a menet a katonazenekar gyászdulójának hangja mellett. A Mikalaka melletti katonai temetőben helyezték örök nyugalomra a szerencsétlen hadnagyot.

— **A sah Bécsben.** A perzsa sah ma délelőtt 10 órakor kíséretével megnézte az arzenált, a hol a tüzérségi arzenál igazgatóján kívül *Üzküll* hadtestparancsnok is megjelent a vendégek üdvözlésére. A sah előbb a katonai muzeumba ment, a hol *Frigyes* főherceg üdvözölte és kísérte. A sah nagy érdeklődéssel nézte meg az egyes tárgyakat, azután pedig az arzenál műhelyébe ment, a hol rendkívül érdeklődött az új ágyumodell iránt. Végül a katonai léghajózási intézetet látogatta meg a sah, a hol nagy érdeklődéssel nézte egy léghajó megtöltését és fölszállását.

— **Párbajból újabb párbaj.** Nagy feltűnést keltett *Kacziány* Géza dr. és *Tóth* Béla bűnügyének tárgyalása, mely napokkal ezelőtt folyt le a budapesti bíróság előtt. A tárgyalás rendkívül heves volt és kínos az a jelenet, amidőn *Kacziány* kihallgatása alkalmával többek között így szólt:

— *Én Tóth Bélát párbajképtelen embernek tartom.*

A sértő szavak hallatára felugrott a vádlottak padjáról *Tóth* Béla s a dühtől sápadtan, erős hangon vágta oda *Kacziánynak* a szemébe:

— *Őn egy nyomorult gazember! Igenis egy nyomorult gazember.*

Már-már úgy látszott, hogy tettelegességre kerül a sor, de a tanács elnöke erélyes közbelépése véget vetett a további személyeskedésnek.

Ezen incidensből kifolyólag — távirati értesítésünk szerint — újabb párbaj keletkezett a két szenvedélyes ellenfél között. A párbajt ma tartották meg egyik fővárosi vívőkörben, mely véres kimenetelű volt. *Tóth* Béla *súlyos vágást kapott a fején*, míg *Kacziány* Géza dr. arcát jelentéktelen horzsolás érte.

Ez a párbaj is a bíróság elé fog kerülni és az előzményekből ítélve, nincs kizárva, hogy egy harmadik és negyedik párbaj keletkezik belőle, — egyszóval *Tóth* és *Kacziány* lehetőleg egy évre fogják kibérelni a vívőtermet és a segédek évi fizetéssel fogják 3 havi felmondás mellett felfogadni. Mellékkeresetnek nem is olyan rossz.

— **Az új bankok ellen.** Nem tetszik a magyarországi nemzetiségeknek, hogy az új koronás bankjegyek az egyik oldalon *kizárólag magyar szöveggel* jelentek meg. Sajtójuk napok óta tüzet és kénkövet szór az Osztrák-Magyar Bank ellen, a horvát ellenzék német lapja pedig követeli, hogy az Osztrák-Magyar Bank horvátországi fiókjait *erőszakkal* kell megakadályozni abban, hogy az új bankjegyeket mostani szövegezésükben horvát területen kibocsássák, ha pedig ez sem használ, a bíróság előtt kell felelősségre vonni az Osztrák-Magyar

Bankot. A magyar közönség mulattatására közzöljük a horvát kirohanásból a következő passzust:

„Nem kell hozzá kommentár, mert a felhozattakból nyilvánosan kiderül, hogy itt nyilvánvaló szerződészegéssel állunk szemben, minthogy az Osztrák-Magyar Bank az új bankjegyeket Horvátország területén is forgalomba akarja hozni. A jegybank, jóllehet részvényes vállalat, mégis közös, tehát az állami befolyás alatt álló intézmény, mely a bankjegyek kibocsátásánál is a törvényt respektálni tartozik. A törvény pedig kimondja, hogy Horvátországban a közös hatóságok is a horvát nyelvet tartoznak hivatalos nyelvül használni, az Osztrák-Magyar Bank tehát nem vonhatja ki magát e törvény hatálya alól a nélkül, hogy nyelvünk kizárólagos jogát a legfontosabb közügyben ki ne játszaná. Ha mégis megtörtént s az Osztrák-Magyar Bank itt magyar szövegű bankjegyet akar kibocsátani, ebből, nézetünk szerint, az a következés vonandó le, hogy a jegybank horvát-szlavon fiókjait törvényes erőhatalommal kellene az új bankjegyek kiadásában megakadályozni. — A további következés pedig az volna, hogy azok, akik a mi jogaink fölött örködnek, hívják föl a jegybankot, hogy a törvényes követelményeknek megfelelő bankjegyeket bocsásson ki, ha pedig a jegybank ezt meg nem tenné, a megfelelő bírósági fórum előtt kellene a törvény respektálására szorítani.“

— **Esküvők.** *Vásárhelyi* Dezső nagybirtokos ma délben kötött házasságot *Antalfy* Márta urhölgygyel, özv. *Antalfy* Endréné leányával. A házasságkötésnél tanuk voltak: *Purgly* János és *Purgly* Lajos nagybirtokosok.

Zborovszky Pál az Arad-Csanádi vasutak mérnöke holnap vasárnap vezeti oltárhoz *Öry* Eszti urnót Gurahonczon. A polgári szertartást *Borsos* Lajos gurahonczai körjegyző végzi, az egyházi esketést pedig ugyancsak Gurahonczon *Szirmay* butytyini róm.-kath. lelkész.

Schweffer Ede Aradváros főkertésze ma délután 5 órakor kötött házasságot *Szondy* Béla anyakönyvvezető előtt a bájos *Kadinszky* Ilona kisasszonnyal, *Kadinszky* János aradi háztulajdonos bájos leányával. A házasságkötésnél tanuk voltak: *Szilárd* Győző az aradi és csanádi egyesült vasutak ellenőre és *Sebessy* Ferencz nagyiparos.

Nagy borosnyói *Bartha* Gábor székelyudvarhelymegyei számvevő ma délután kötött házasságot nagy-solymosi *Koncz* Gyula leányával, *Mariska* kisasszonnyal Aradon. Tanukként szerepeltek: *Tanhoffer* Károly dr. kir. tanácsos és a vaskoronarend lovagja, budapesti egyetemi tanár és nagy-borosnyói *Bartha* Gyula főerdőtanácsos.

Koszorús leányok voltak: *Hanek* Hajnalka, *Félegyházi* *Mariska* (Székely-Udvarhely), *Kárási* *Ilonka*, *Kárási* *Iréne*, *Lánczky* *Piroska*, *Sándor* *Irmuska*, *Török* *Margit*. Vőfélyek: *Dobos* *Károly* dr., *Ferenczi* *Ferencz*, *Fodor* *Boldizsár*, *Isztray* *Géza*, *Hady* *Antal*, ifj. *Koncz* *Gyula*, ifj. *Kárási* *Emil*, *Szabó* *Árpád*. Jelen voltak még: *Ábrai* *Lajosné*, özv. *Hanek* *Istvánné*, özv. *Bartha* *Domokosné* (Székely-Udvarhely), *Koncz* *Árminé*, *Koncz* *Gyulané*, özv. *Ditrich* *Józsefné*, özv. *Miklósi* *Károlyné*, özv. *Török* *Istvánné* urnők és *Ábrai* *Lajos* keresk. akadémiai igazgató, nagy-borosnyói *Bartha* *Albert* máv. titkár (Budapest), nagy-borosnyói *Bartha* *Gyula* főerdőtanácsos, *Kárász* *Emil* máv. főmérnök, *Kabdebó* *János* dr., nagy-solymosi *Koncz* *Ármin* (Székely-Udvarhely), *Koncz* *Henrik* m. kir. honvéd őrnagy, *Koncz* *Frigyes* m. kir. honvéd alezredes, *udvardi* *Kossuth* *László* (Tó-Álmás), *udvardi* *Kossuth* *Pál* (M.-Radna), *Lanczki* *Sándor* (Szt.-Keresi-Bánya).

— **Kinában elesett magyar kadét.** *Sanghayból* jelentik, hogy az osztrák-magyar detachement a legutóbbi harcok alatt 15 embert veszített el. Az elesettek között van *Papp* *Lajos* tengerészkadét is, aki az „Aspern“ hajón szolgált, s akit

csak az elmúlt évben mustráltak ki a pólai kadétiskolából *Papp* *Lajos* fia *Papp* *Béla* kolozsvári honvéd vezérőrnagynak. A 15 elesett között egyébként ő az egyetlen magyar.

— **Öngyilkos miniszteri tisztviselő.** *Bárczy* *Andor* honvédelmi miniszteri segédtitkár ma reggel fölakasztotta magát *Lovas-ut* 39. szám alatt levő lakásán. Amire észrevették, meghalt. Egyidő óta idegbaj bántotta, buskomor volt és az öngyilkosságot valószínűleg feldult lelki állapotában követte el. Holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **A F. M. K. E. új örökös tagjai.** A felvidéki magyar közművelődési egyesület örökös tagjai, akik egyszer és mindenkorra 60—60 korával járulnak az egyesület kulturális alapítókéjéhez, örvendetesen szaporodnak. Ujabban 28-an iratkoztak az örökös tagok közé, köztük: *Emmer* *Kornél* orsz. képviselő, *Beniczky* *Ádám* zsámboki földbirtokos, id. *Chotek* *Rezső*, *Lévay* *Henrik* báró, *Lukács* *Antal* földhitelintézeti igazgató, *Vigyázó* *Ferencz* gróf, *Széchenyi* *Aladár* gróf, orsz. képviselő, *Than* *Károly* egyetemi tanár, a Magyar Kereskedelmi Bank R. T., *Okolicsányi* *Sándor*, hágai követünk, *Szabó-Ferraris* *Arthur* festőművész és még számosan.

— **Gyilkosság, vagy véletlen?** *Gyanu* ügy foglalkoztatja az aradi törvényszéket. *Huck* *Mikulájné* illtyói lakos tegnap hirtelen meghalt. Rövid idővel ezelőtt az ura megverte s így az a *gyanu*, hogy ez okozta halálát. Az asszony azonban több ízben és tegnap is erősen leitta magát s nem lehetetlen, hogy az ital ölte meg. Az ügyben a vizsgálatot megindították. *Auszteweil* *László* dr. aradi törvényszéki orvos és *Halik* *Aurél* dr. lippai orvos felbonczolták az asszony holttestét.

— **A lyceumi építkezések,** úgy az épület külső, mint belső részein befejezést nyertek. Így a beiratások e hó végén megkezdődnek.

— **Iparkiállítás Aradon.** Megemlítettük már, hogy az aradi iparosok *Hegedüs* *Sándor* kereskedelemügyi miniszter aradi látogatása alkalmával rögtönzött kiállítást rendeznek. Az erre vonatkozó felhívás a következő:

„A nagyméltósága *Hegedüs* *Sándor* ipar- és kereskedelemügyi miniszter ur az aradi ipari viszonyok tanulmányozás: végett f. évi októker hó 2-án városunkba érkezik. Hogy iparunk fejlettségét minél közvetlenebbül bemutathassuk, testületi épületünkben ugyane napon rögtönzött kiállítást rendezünk. Az ezen kiállításon való részvételre kérjük fel összes iparos társainkat tartozzanak azok bármelyik szakmába. A kiállítási szándékozók sziveskedjenek bejelentéseiket f. hó 24-én délután 4 óráig az ipartestület titkári hivatalában eszközölni. A kiállításban résztvenni csakis Aradon és aradi iparosok által készített iparcikkkel lehet.“

— **Vágó Amália ügye.** Az aradi kalandor tolvajnö ügyében, kit Szegeden elfogtak s miután Aradra hozták s innen újra Szegedre vitték, majd ismét visszahozták, a vizsgálatot befejezte az aradi törvényszék vizsgálóiraja. A vád alá helyezés a mai napon meg is történt.

— **Az egyetemi ifjak felebbezése.** Ama botrányos elnökválasztás után, mely a közelmult napokban folyt le a budapesti egyetem falai közt, mindjárt elhatározták a liberális és független pártok tagjai, hogy felebbezéssel élnek és mindent elkövetnek, hogy a választás, mely, mint emlékeztetés, — hallatlan erőszakoskodások közben folyt le, megsemmisíttessék. Az egyetemi ifjak független és liberális pártjai közös erővel már ki is dolgozták az egyetemi tanácshoz intézendő felebbezést, melyet egy küldöttség ma délelőtt 11 órakor nyújtott át a rektornak. A hosszabb memorandum a következőkben összegezi a fellebbező ifjak sérelmeit:

1. a választó-közgyűlés egybehívása a meghatározott hivatalos módozatok teljes kizárásával, jogilag abszolút érvénytelen formában, a közgyűlés összehívására szükséges három napi határidő be nem tartásával történt;

2. a választást megelőző napon (déli 12 órakor) lezárt tagsági tőzskönyv hivatalos má-

solatánöz többszöri sürgetésünk dacára sem juthattuk hozzá a választások megkezdése előtt, noha ennek rögtön kiadására az elnököt az alapszabályok a legszigorubbán kötelezik;

3. a fakultásonként kiküldött szavazatszedő bizottságok működési helye sem a választást megelőző közgyűlésen kihirdetve, sem pedig később hivatalos hirdetményen sehol kiüggesztve nem lett;

4. a műegyetemi és az orvosi fakultáson működő szavazatszedő bizottságok bizalmi képviselőinknek megérkezése előtt — nélkülök alakultak meg s fogadták el a szavazatokat;

5. az egyetem falai közé becsődített nem egyetemi polgárokat, különösen pedig a Katolikus Legény-egylet tagjait sem a választás vezetésére egyedül jogosított Zsembery István elnök, sem pedig az elnöki jogokat bitorló Köpösy Dezső, az „Egyetemi Kör“ elnöke, többszöri felszólalásunk dacára sem voltak hajlandók kiutasítani, s ez által a nélkülözhetlen komoly csendet minden párt számára egyformán biztosítani;

6. az elnök Köpösy Dezső azon kimondott határozata, mely szerint esti 11 órától kezdve a jogi fakultás liberális és független párti választói egy „más“ teremben fognak szavazhatni — be nem következett;

7. leghivatalosabb formában 20 percze felfüggesztett választó közgyűlést Köpösy elnök a felfüggesztés után néhány pillanat múlva, minden indoklás nélkül újra megnyitotta;

8. a bölcsészeti fakultáson minden megszakítás nélkül folyó szavazással egyidejűleg, mint *összeredmény* mondatott ki a nemzeti párti bizottsági névsor megválasztása;

9. hét liberális és két független párti — ugyanazon nevek érdekében leadott s elfogadott szavazat dacára a nyolcz nemzeti párti által beadott névsor mondatott ki egyhanglag megválasztottnak;

10. Zsembery István elnök, a bizottság-választó közgyűlésen nem a megválasztott bizottságot hirdette ki, hanem annak egyik tagját egyhanglag megválasztott elnöknek határozatilag mondatott ki;

11. s végül a nemzeti párt egyetemi és nem egyetemi hallgató tagjai a legbrutálisabb módon fosztották meg a liberális párt 360 és a független párt 150 választó tagját szavazati joguk gyakorlásától.

— **Lélekjelenlét.** A jó szónoknak egyik elengedhetetlen kelléke a lélekjelenlét. Különösen szükségük lesz erre azoknak a szónokoknak, akik az amerikai választási harcok alatt akarnak majd szerepet vinni. Hogy a lélekjelenlét mi módon rántja ki a beszélőt a legnagyobb páczból, a legválságosabb szituációból, hogy lesz általa győzelem, azt érdekesen világítja meg a következő pompás történet. Stark ezredesnek Nebrnska egyik városában programbeszédet kellett megtartania. Az egész környék egybegyűlt a beszéd meghallgatására s az utolsó pillanatban veszik észre, hogy a helyi bizottság hanyagsága folytán az ellenpárt jelöltje bérelte ki a városka egyetlen számbavehető termét. Oly hűvös és esős idő volt hogy a programbeszéd szabad ég alatt nem volt megtartható. Stark ezredes képviselőjelölt ur és pártja kétségbe voltak esve. Ekkor mentőgondolatuk támadt. A városban éppen akkor tartotta előadásait egy menaszéria-tulajdonos. Merészet gondolt a yankee: kibérelte néhány órára az állatseregletet. Természetesen a programbeszéd éppen a szokatlan hely folytán oly érdekesnek ígérkezett, hogy az állatkert minden zugát megtöltötte a közönség és az ellenfél emberei közül igen sokan jöttek át, hogy résztvehessenek a vadállat-böggéssel kombinált beszéd meghallgatásában. A jelölt szónokolni kezdett:

— Polgártársak! Hölgyeim! Uraim!

Ebben a pillanatban elbődült az állatkert oroszlanja. Perczekig tartott ordítása, míg végre a szónok folytathatta:

— A jelenlegi óriási választási küzdelmek . . .

Most meg a hiéna kezdett üvölni. De az ezredes nem zavartatta magát. Felállott egy emelvényre, amelyen egy elefánt szokta produkcióit végezni s a hiéna elhallgatása után folytatta:

. . . mondom, e küzdelmek azt bizonyítják, hogy csak is a . . .

Tovább nem folytathatta. Az elefánt kezdett méltóságos hangján ordítani, hogy csak úgy rengett a helyiség. A kíséretet az apróbb majmocskák fülsiketítő visítása adta. Az ezredes nyugodtan folytatta:

— . . . a mi pártunk, annak derék vezetője képes arra, hogy . . .

Ekkor a farkas kezdeményezésére az összes tisztelt állatok belekaptak a koncertbe, rengett a levegő a zajtól, de a jelölt szentori hangon tulharsogta a fülsiketítő ordítást: — Ime, látják, az állatok örömrivalgása is az én pártom mellett bizonyít . . .

Ennek a maga helyén alkalmazott előadásnak óriási hatása lett. A közönség először percekig kaczagott rajta, azután kendőiket lobogtatva, kalapjaikat levegőbe dobálva, eljeneztek a jelölt szellemességét. A csata meg volt nyerve.

— **Fellázadt munkások.** *Szeiler* Ferencnek a *tatarosi* határban levő *Varasó* tanyáján mostanában készültek el a csépléssel és takarítással. A majdnem százfőre rugó munkások java része idegen megyéből való. Majd mind *trencséniek*. Napok óta sugtak-bugtak a munkások, látszott rajtuk, hogy elégedetlenek. Szószólójuk *Kvacsola* János trencsényi munkás nyíltan izgatta, lázította társait, hogy ne tőrjék tovább az ispán önkényeskedését, követeljük tőle azt, amit jogos kijárandóságukból: bérükből minden indoklás nélkül levont és visszatartott. *Kvacsola* azután járt az ispánnál társai nevében, de olyan hangon és jogtalan követelésekkel állott elő, hogy az ispán szó nélkül kigergette őt lakásából. *Kvacsola* ekkor szörnyű cáromkodások közepette kijelentette:

— Megállj kutya! Megbánjátok még ezt; te is, meg az urad is!

Ez kedden délután történt. Éjjel aztán óriási villágosságra ébredt a tanya cselédsége. Az óriási bükköny-kazlak égtek, talpig lángban. Oly óriási volt a hőség, hogy az égő kazlak közelébe sem lehetett férni. Mindössze, annyit tehetett az ispán béreseivel, hogy a tanyai épületeket locsolták és az istalókból kivezették a lábas jószágot. Minden épkézláb segített az olásban mentésben, csak *Kvacsola és negyvenhárom társa nem. Sőt kijelentették, hogy ők gyújtották fel a kazlakat, de ezzel még nem érik be.*

Oly fenyegető volt a megtartásuk, hogy az ispán lovas embert küldött csendőrökért. A csendőrök meg is érkezett és nyomban letartóztatta *Kvacsolát*, mint főkolompost. Erre a nyugalom és rend helyre állott ugyan, de a bükkönykazlak porig égtek. *A kár meghaladja a 2000 koronát. Biztosítva nem volt a leégett termés.* A kihallgatott lázongók bevallották, hogy tüzes taplókat dugtak minden kazalba. Szándékuk volt különben, hogy *felgyujtanak minden épületet.* Beismerték, hogy *Kvacsola* bujtogatta őket, aki haragossa az ispánnak. *Kvacsolát* megvasalva vitték a csendőrök a nagyváradi ügyészség börtönébe.

— **Új reglement a gyalogság számára.** A jövő esztendő első felében, mint értesülünk, a közös hadseregbeli gyalogcsapatok számára új „*Exerzirreglement*“ fog kiadni. Hogy ez az új szabályzat a praktikus igényeknek teljesen megfeleljen, nemrég mindes gyalogos csapat felszólítást kapott, hogy a régi reglement megváltoztatása dolgában tegye meg javaslatait.

Ezeket a javaslatokat a vezérkar operatív irópája, mely a taktikai szabályzatok szerkesztésével foglalkozik, föl fogja használni a kiadandó új reglementban, mely nagyjából már most is készen van.

— **A vízvezeték és a város póre.** Megirtuk már, hogy a simándi-uti felüljáró miatt szükséges csatorna áthelyezéseket, dacára, hogy a várossal kötött szerződés értelmében kötelessége lenne a vízvezeteki társulatnak, ez nem hajlandó saját költségén elvégeztetni. A tanács, a magy. kir. államvasutak sürgető átirata folytán, mai ülésén újra foglalkozott ezzel az ügyvel és felszólította a nevezett társulatot, hogy az áthelyezést haladéktalanul eszközölje. Állítólagos követeléseit majd a munka elvégzése után érvényesítse.

— **Szabadlábba helyezett betörő.** Az aradi rendőrség előtt ismeretes alak *Reucz* György, kit egy egész sereg betörés miatt vizsgálati fogságba helyeztek. Eletszüksége neki a betörés, melyről nem tud leszokni. Egy ízben a rendőrség előtt állott, s mikor valami tolvajlás miatt vallatták, őszintének lázó hangon szólt:

— Nem lopnék én kérem alásan, de csak éhen nem halhatok.

Megsajnálta és beajánlották egyik aradi gyárba. Most már nem kellett „éhen halnia“ és mégis lopott. Rájöttek és elcsapták. A veszedelmes ember neve úgy került most forgalomba, hogy a vizsgálati fogság alól felmentették. A vizsgálat azért folyik ellene.

— **Herczeg és cigányfiu.** Debreczenben egy pöttöm kis cigányfiu jár utcáról-utcára a hegedűjével: az öt esztendő kis Berki gyerek, akit mindenki ösmer a czivis városban. A csöppség szinte ihletett tüzzel huzza a pattogós csárdásokat, sőt az operarészletektől sem riad vissza. Tegnap — mint egy debreczeni újságban olvassuk — egyik fogadó előtt ütött tanyát a kis Berki, akit mindig nagy sokaság bámul. A gyerek a Görög rabszolga gyorspolkáját czifrázta, s eközben haligatósága köréből nagyon felbosszantotta valami suhancz, aki elől később futva menekült a kis cigány. A suhancz utána iramodott, s lekapta a fekete apróság kalapját, messze elhajította. A fogadó előtt állott a braganzai herczeg, a Vilmos huszárok fiatal hadnagya, aki megsajnálta a pityergő kis hegedűst, felvette a kalapját, s egy ezüst tallér kíséretében adta át neki. A körülállók mosolyogtak a herczeg gavallériáján, a kis Berki pedig hizelegve ment a suhanczhoz:

— Te dobd el még egyszer a kalapomat!

— **Siralom esztendeje** Szomoru esztendeje volt Erdélynek az 1646-iki szükség, háboru, dögvész látogatta meg. Erről tanuskodik az az 1646-iki városi rendszabály is, mely most a kolozsvári régi kádár-czéh ládájával, jelvényeivel és irataival az Erdélyi Múzeum-Egyesület tulajdonába jutott. A rendszabály, az Isten haragjának kiengesztelésére, szűkebbre vonja a cseh lakmározásának határait, eltiltja a farsangolást, álarczos menetet, tánczot, muzsikát. Külön két paragrafusban megrendszabályozza az asszonyembereket, leányokat és rideg legényeket (nőtlen embereket), mely két pont az eredeti írásmódban így szól:

Mivel mindenféle szitkozódásoknak is, arról végezet büntetések alatt, tilalma vagyon; annak is, hogy se lakos, se jövevény Asszony emberek Konty nélkül ne járjanak. Ha kik az ellen véténének, comperta rei veritate, Bíró uram Tanácsával az poenat decernallya, és az ki lalagást érdemel, plagával, az ki a Kalodát, oda tételével büntetessék.

Azt is ő Kégyelmek meghirdetessék, se ben a városon, se kívül a nóstátokon, szolgák, szolgálók leányok, asszony emberek és egyéb rüdeg legények, özve való gyülekezést, lakást, tántzolás, tselekedni no merészellyenek; se penig senki aféle szállást nékiek ue adgyon. Mert ha ki, ad, hat forintal büntetessék. Az özve gyült szolgák penig és szolgálók, s egyéb rüdegség is az Kalitkában tétessék.

— **Helyreigazítás.** Lapunk szept. 21 iki számában az „Iprosok rokkant és nyudijegyesülete“ czim alatt főhívás jelent meg, melynek aláírói

között *Nikolics* Péter, mint társelnök szerepel. Ezzel szemben *Nikolics* Péter ipartestületi elnök annak a kijelentésére kért föl bennünket, hogy a nevezett intézménynek *ő nem társelnöke.*

— **Uralkodók a szonoklásról.** Egy külföldi folyóirat uralkodók és hercegek vallomását közli az uralkodók legterhebb kötelességéről, a nyilvánosság előtt való beszédéről. Az angol királyi családnak egyik tagja „hivatásuk egyik legutálatosabb kötelességének” mondja. Vilmos császárt és Oszkár svéd királyt mondják azoknak az uralkodóknak, ahik nem tartanak semmitől, ha a nyilvánosság előtt kell beszélniök, annál az egyszerű oknál fogva, mert kiváló szonoki tehetségük van. II. Vilmos császár nemrégiben így nyilatkozott:

— Mint egy nagy nemzetnek az uralkodója úgy érzem, hogy népemhez sok mondani-valóm van. Mivel pedig meggyőződéssel beszélek, meg is vannak a szükséges szavaim. Ha különös kedvem van a beszédhez, akkor a gondolatok olyan rohamosan támadnak rám, hogy olyankor sokkal többet mondok, mint amennyi szándékomban volt.

A svéd király nemcsak hogy jó szonok, hanem sok nyelvet is tud. Nemrégiben egy egyesületben, amelynek tagjai idegen nyelveknek a tanulásával foglalkoznak, őt kisebb beszédet mondott öt különböző nyelven. II. Miklós cár nemrégiben így szólt a yorki herceghez:

— Az államfő állása sok gondal és sok kellemetlenséggel jár. A legjobban fáj azonban a fejem attól, ha valami gyülekezést előtt kell beszélnem, bármily kicsiny legyen is az. Rendesen sokat várnak egy császártól, de ha beszélek, mindig az az érzésem, hogy csak nagyon kevés kerül ki tőlem.

Ugyanez a folyóirat azt is elmondja, hogy a mi királyunk sem barátja a nyilvános beszédnek.

— **Embernyuzás.** *Türr* István tábornok beszélt el régebben az alábbi kis epizódot baráti körben. Palermo bevétele után történt. Mi voltunk az urak Sziciliában. *Garibaldi* engem 1860. — gondolom — október 5-én nevezett ki Nápoly város és tartomány katonai parancsnokává. Nápolyban *Pallavicino* márkit találtam, ki mint helyettesem elkövetett minden tőle tehetőt a rend érdekében. Én, a mennyire tettem, támogattam. Katonám azonban alig volt. Ezeket is jobbra a börtönök s a vár őrzésére használtuk. Megjegyzem azonban, hogy a nemzetőrség kitünő szolgálatokat tett. A nyilvános tüntetések napirenden voltak. Másnap, hogy megérkeztem Nápolyba, palotám előtt mintegy tizezer ember gyűlt össze, s folyton ezt kiáltotta: „*Halál a Bourbonokra!*” A tömeg vezetői közül három felhívtam magamhoz s kérdém, mit akarnak?

E főnökök egyike *Gombordella* nevű, ki a halászkok vezére volt, felelt helyettük s átadva nekem egy névjegyzéket, kijelenté, hogy abban a névsorban megjelölt *négyszáz bourbonista kiadását követeli a nápolyi nép, mert meg akarja őket nyuzni.*

Megdöbbenve néztem rájuk, de látva, hogy nem tréfálnak, leültetém őket, s beszélgetni kezdtem.

— *Signorini!* — mondtam — mit gondolkodik, mit szólna Európa, ha meghallaná, hogy *Garibaldi* kormánya alatt *Türr*, *Gambardella* és társai *négyszáz bourbonistát* nyuzattak meg.

— Hja tábornok, — viszonzá nagy komolyan csóválja fejét *Gambardella* — ön nem tudja, hogy bántak ezek a bourbonista kutyák velünk. Engem is börtönbe vetettek és szó nélkül rám vertek huszonöt botot.

— Hiszem, — viszonzám — épen azért bukott meg a Bourbonok kormánya, mert ily gaz módon uralkodott, és mi sem lennénk méltók a szabadságra, ha úgy járnánk el velük, mint ők önökkel.

Ilyen és ehhez hasonló szavakkal végre sikerült *Gambardellát* és társait észre téríteni, s nagy nehezen lemondtak arról a szándékukról, hogy *négyszáz előkelő bourbonistát* elevenen nyuzzanak meg. Szegény *Gambardellát* nemsokára az utcán szúrták agyon.

— **Meggyilkolt csecsemő.** Budapesten a sarkantyú-utca 1. sz. a. levő ház lépcsőházában ma reggel egy ujszülött csecsemőt találtak újságpaprosba göngyölve. A rendőr orvos véleménye szerint a kis halott életerős, leánygyermek, a ki nyolcz nappal ezelőtt halt meg, még pedig valószínűleg fuladás következtében. A rendőrség nyomban megindította vizsgálatot. Egy inas gyerek ma reggel egy uriasan öltözött nőt látott a kapu előtt fel s alá járkálni, kezében csomaggal, s valószínű, hogy ő tette le a holt gyermeket. Az illetőn sötét ruha meg gallér volt, s a rendőrség most nyomozza.

— **Interjú a Monte Scapparrone csucsán.** Az újságírás mai fejlett fokán senki sem csodálkozhatik, hogy a *Corriere di Napoli* szerzője meginterjúvta *Musolinot*, a híres olasz aanditát. A szerkesztő megtudta, hogy a bandita valószínűleg a Monte Scapparronen tanyázik és turistának öltözve a keresésére indult. Meg is találta a hegy csucsán s egészen a közelébe is férközhetett, amikor a turista batyuját is elvetette. Mikor aztán *Musolino* az első gyanuját lebirta, beszélgetni kezdett a testvéreiről.

— Az aspromontei hegyek között láttam utoljára *Grazia* hugomat. A nyakamba akaszkodott és velem akart jönni. Legkedvesebb valakim volt ő az egész világon. Eltasztottam magamtól, hogy kétségbeesett ölelésétől szabaduljak.

A bandita ingén valami érem lógott.

— Mi ez? — kérdezte a szerkesztő.

— *Szent József* szent családja, hozzá főhászodom a szükségben. Még minden bajomból kiségitett.

— Soha se bántja a lelkiismerete, ha egy-egy ellenségével elbánik?

— *Santo diavolo*, no, no. Ugy hagytak volna megdöglenni, mint a kutyát, *signorino*. Csak az ártatlanokat sajnálom, akik ellen akaratom ellen vétek.

— Mit csinál majd, ha minden ellenségén megbosszulja magát?

— *Kivándorlok*. Ha pedig megakadályoznak ebben, akkor megcsókolom ezt a medáliát és golyót lövök a fejembe. Semmi esetre sem akarok élve jutni ellenségeimnek a kezébe. Ha pedig meglepnek, elég ez, ni!

És egy kis dobozt mutatott, amelyben sztrichnin volt. Ezután vállára vetette dupla-csővű fegyverét és egy sziklafal mögött eltűnt. Azt mondják erről a brigantéről, hogy csakugyan megveti a gyilkosságot és a rablást. Pénze van elég, részint a maga vagyonából, részint a barátai adományaiból. A szegények istenitik, mert gyakran kiségiti őket. Azon a vidéken, ahol tartózkodik, a tanítók gyűjtöttek is aláírásokat egy folyamodáshoz, amelyben kegyelmet kérnek a számára.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzásán *harminczeszer* koronát nyert a 90964 számú, *tizezer* koronát a 65070, számú és *ötezer* koronát a 12748 és a 93896 számú sorsjegy.

— **A püspök és a gyermekek.** Egy német püspökről jegyzik fel a következő kalandos epizódokat. A püspök nemrégiben bérmaköruton volt. Egyik községben a tanítónő a lelkére kötötte a tanítványainak, hogy valahogy el ne felejtsek azt mondani: *Eminenciád*, ha a püspök megszólítja őket. A püspök csakugyan meg is érkezik és megjelenik az iskolában. Ott mindenféle kérdéseket intéz a gyermekekhez. Az egyik kis lánytól a tizparancsolatot kérdezi. A kis lány kezdi felsorolni a tiz parancsolatot, s egyszer csak észre veszi, hogy a tanítónő összehuzza a szemöldökét, int neki a szemével, a kezével, de szegényke nem tudta mire vélni ezeket az intéseket. Végre a hetedik pa-

rancsolatnál észébe jutott, hogy mit mulasztott el és a legnagyobb buzgósággal mondja ki:

— *Hetedik parancsolat: Ne lopj* — *Eminenciád!*

Ugyancsak a szóban lévő püspökkel történt meg a következő eset: Püspöki székhelyén egy napon megpillant egy fiúcskát, aki minden áron megszeretné huzni egy kapunak a csengőjét, de sehogysem tudja elérni. A püspök, aki rendkívül szereti a gyermeket, odamegy a fiúcskához és barátságosan megkérdezi:

— A csengetőt akarod meghuzni, fiúcskám?

— *Igenis, püspök bácsi,* — mondja nagy örömmel a gyerek.

A püspök jó erősen meghuzta a csengetőt, amire a gyerek elkiáltja:

— *No most püspök bácsi fussunk, mert ha kijönnek, kikapunk.*

S nem várva be, hogy valaki kijöjjön, kiragadta magát a püspök kezéből. A házbeliék közül valaki csakugyan előkerült s alázattal megkérdezte a püspököt, hogy mit parancsol. A püspök pedig szégyenszemre elmondta a kalandját.

— **Tiszta selyem** nyakkendők és csokrok sehol sem vásárolhatók oly rendkívül leszállított árban, mint *Porter* Vilmos koronás áruházában, Aradon az *Andrássy-téren*, a *Központi szálloda* épületében. A kik a jó izlés hivei, azok férfi divat czikkbe-
várását említett áruházban fogják eszközölni. Mindenkinek ajánljuk a jó alkalom igénybevételét.

— **Akit Kolumbus megölt.** *New-York* egyik rendőri őrszobájába nemrég beállított egy magas, megörnyedt fiatal ember. Mereven bámult maga elé s azután odalépett a szolgálattelvő tiszthez s mély, komor hangon így szólt hozzá: „*Uram, nekem fontos közölni valóm van önnel. Én meghaltam. Meggyilkoltak; kérem önt kutassa fel a gyilkosokat, azután temettessen el engemet!*” A rendőrtiszt önkénytelenül meghátrál — világosan áll előtte a helyzet, örülttel van dolga; hirtelen megnyomja a villamos csöngő gombját; behivatja az állomás kapitányát, rendőr orvosát s több rendőrt. Az orvos az örülthöz lép s így szól hozzá: „*igen, barátom ön valóban halott; rögtön észrevettem, amint ide beléptem, azonban nem volna szives megmondani becses nevét?* — „*O yes*“, mormogta a rejtélyes idegen. „*Én Miles Deurer vagyok.*” — „*Lakása?*” — kérdezte az orvos, „*En a sirban lakom*“, volt a válasz. „*Most pedig szeretném tudni ki volt a gyilkosa*“, kérdezte tovább a rendőr orvos. „*Kolumbus*“, válaszolt kurtán az örült. „*Az a Kolumbus, aki Amerikát felfedezte, hisz akkor gratulálok önnek, kedves barátom, ezt a Kolumbus nevű ficzkót épp az imént csíptük el. Jöjjön csak velem, mindjárt meg is mutatom, hova zártuk el*” „*Azonnal megyek*“, szolt most az örült s azzal egy nagy csomagot bont ki, melyben csupa naptár volt. „*Uraim*“, folytatta mondókáját, „*amidőn még éltem, kalendáriumok eladásával is szoktam foglalkozni. Ime Amerika legjobb kalendáriumjai, darabja 25 cent. Önök sem kívánhatják tőlem, hogy visszavigyem magammal a sirba ezeket a szép könyveket, ahol ugyanis elkorhadnának. Mivel oly barátságos, derék képű emberek maguk, vegyék meg tőlem ezeket a könyveket.*” A körülötte állók valamennyi könyvét megvették. Később azonban kiderült a ravasz turpissága. Az örültet szimulálta s így sikerült neki tulajdoni könyveit.

— **A nagy seprő.** Budapestről jelentik: A VII. kerület kapitányság tegnap razziát tartott a kerület néhány gyanus kávéházában. A rendőrök többek között a *Nefeletts-utcai Árvai-kávéházban*, meg a *Hernád-utcában* levő *Balla-féle* lebujban is megfordultak, a mely helyiségek arról nevezetesek, hogy állandó tanyájuk a hamis kártyások bandájának. A rendőrség emberei körülvették a helyiségeket s összesen 26 jómadarat loptak el. Tegnap tartották meg ügyükben a tárgyalást, s ez alkalommal három 40, a többit pedig 8—8 napi elzárásra ítélte

Tóth Lajos kapitány. Ugyancsak razzia volt az este a II. kerület területén, a hol 87 embert állítottak elő. Közülök 13-at mint rovott múltúkat a tolonczházba vitték, a többi pedig rendes foglalkozás és lakás keresésére utasítva szabadon eresztették.

— **XV. Károly és a halálraítél.** Svédországban az utóbbi hónapokban sok embert ítéltek halálra, s a király jóvá is hagyta az ítéleteket. Az elítéltek között van Nordlund, az a képtelen szörnyeteg is, aki néhány hónappal ezelőtt a Mälartavon olyan rémes éjszakát csinált. És ámbár hat embert megölt, azonkívül még egy esomó utast megsebesített, éppenséggel nem nyugszik bele abba, hogy törvény szerint megtorlást vesz magának rajta az emberi igazságszolgáltatás. A fogságban két ért is megtámadott, egyre dühöng és nagy hangon híreskedik, hogy nehezen jutnak majd a fejéhez. Ezekkel az esetekkel kapcsolatosan C. F. Riderstad, ismert nevű svéd író „Följegyzések és visszaemlékezések” című munkájából említi meg a következő reminiszcenciát. Az 1861-ik esztendő egyik napján Stockholmban egy boltban megölték az öreg tulajdonosnót. A gyilkos csakhamar kézre került, be is vallotta a bűnét, halálra is ítélték csakhamar. Az elítélt a királyi gárdában is szolgált. Amikor az ítéletet megtudta, dühöngeni kezdett a börtönben. A fogház papja hiába vigasztalta, hiába kérte az utolsó szentségek fölvetelére, hallani sem akart róla s égre-földre esküdözött, hogy őt nem lehet kivégezni, mert a király neki megkegyelmezett. Az ítélet végrehajtását nap-nap után halogatták s a dolgról a király is értesült. XV. Károly ekkor rendkívüli dologra határozta el magát. Elment a fogházba, odavezettette magát az elítélt czellájába és így szólt hozzá:

— Ugy-e ismersz?

— Igen! — felelte a gyilkos.

— Azt mondod, hogy megkegyelmeztem neked?

— Igen.

— Tévedsz! nem érdemled meg a kegyelmet, meg kell halnod. Azt mondták nekem, hogy nem akarsz meghallgatni a fogház tisztelendőjét és hogy dühöngsz. Csak nem vagy gyáva? Hát elfelejtetted, hogy katona is voltál? Meg kell tudnod halni s utolsó órádban nem válhatsz becstelenné. Isten áldjon meg!

Az elítélt ettől a percztől egészen megváltozott s másnap nyugodtan engedte, hogy kivégezzék.

— **Dumas és a tüzoltó.** Dumas, az idősebbik, mindig sokat adott az egyszerű emberek bírálatára. Azt mondta, hogy ezek naivok, becsületesek és már csak azért is igazságosak, mert semmiféle mellétekintetek nem befolyásolják. Egyszer nagy hatással volt rá egy színházi tüzoltónak a kritikája. Fia, a másik híres Dumas, mondta el az esetet a következőkben:

Amikor még gimnázista voltam, egyszer az apám felszólított, hogy menjek el vele az Ambigu-színházba, darabjának a főpróbájára. Kapva-kaptam az alkalmon s a papa mellett ülve, pompásan mulattam. Az első három felvonással nagyon meg volt elégedve, hanem a negyedik felvonás alatt nyugtalanodni kezdett. Mikor a felvonásnak vége volt, rohant a színpadra. Ott magához hívatta a tüzoltót. Mikor ez megjelent, a papa így szólt hozzá:

— A három első felvonás alatt a jobboldali kulissza mögött volt és figyelemmel kísérte az előadást?

— Igen, uram.

— Miért húzódtott vissza a negyedik felvonás alatt a hátsó kulissza mögé?

— De, kérem.

— Semmi de! Feleljen a kérdéseimre!

— Nos, hát azért, mert a dolog unalmassá kezdett válni.

Apám rögtön elkérte a kéziratát, eltépte a negyedik felvonást és kijelentette:

— Ha a mesét a tüzoltó unalmasnak találta, akkor a negyedik felvonás semmit sem ér. Majd újat írok.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Nagyobb leányok részére** külön német francia tanfolyamot nyit egy helyben férjezett, külföldön képesített tanárnő. 3 forint havi tandíjjal növendékek kerestetnek. Czim a kiadóhivatalban.

— **x— Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

A kerek sajt.

— Mese. —

(Írta és az aradi színházban felolvasta: Pósa Lajos.)

Hallgass ide, Laczkó!
Elindult két maczkó.
Elmentek világra
Szerencsét próbálni:
Hátha egy kis mézet
Tudnának tanálni.
Leltek is egy odut
Szinig édes mézzel,
De meggyült a bajuk
Bezzeg a sok méhvel.
A két maczkó orra
Tele lett fülánkkal,
Szaladtak is onnét
Hegyen-völgyön által.
Biz ugy, biz ugy, Laczkó.
Futott a két maczkó.

A mint a két maczkó
Nagysebesen hajtott,
Találtak az uton
Egy nagy kerek sajtot.
Akkora volt, mint egy
Nagy taligakerék . . .
Szólt az egyik: — Nekem
Vacsorára elég!
— Hohó! — szólt a másik —
Hogy beszélhetsz ilyet!
Én láttam meg előbb!
A sajt engem illet!
S czivódtak a sajton,
Mirmegtek-mormogtak,
Dirmegve dörmögve
Nagyon marakodtak.
Biz ugy, biz ugy, Laczkó!
Dühös a két maczkó.

A két dühös maczkó
Ugyan néz a sajtra —
Végre megegyeztek:
Osztokodnak rajta.
Hanem azért egyre
Csak dörmögtek folyvást,
Egyik se vállalta
Magára az osztást.
Félt hogy a másiknak
Nagyobb jut a sajtól . . .
Ott terem egy róka
S nagy ravaszán így szól:
— Bizzák rám az urak!
Én kétfelé osztom.
Tudom, sohse voltak
Ily egyforma koszon:
. . . Biz ugy, biz ugy, Laczkó!
Csacsi a két maczkó.

A két csacsi maczkó
Egy nagyot sohajtott,
Mikor kettétörte
A róka a sajtot.
— Nem jól van! — dörmögik. —
Ez az egyik nagyobb!
— Majd eligazítom,
Hisz itt azért vagyok!
Bizzák rám az urak!
Mindjárt teszek róla.

És egy nagy darabot
Leharap a róka.
Nem jól van! — dörmögik. —
Még mostan is nagyobb!
— Csak egy kis türelmet!
Hisz itt azért vagyok!
Csak bizzanak bennem!
Majd teszek én róla.
S még nagyobbat harap
Belőle a róka.
— Most sincs jól! — mormogják —
Most meg ez a nagyobb!
— Engedelmet kérek,
Hisz itt azért vagyok!
Bizzanak már bennem!
Majd csak teszek róla.
S a másiktól harap
Egy nagyot a róka.

— Megint rossz — mormogják.
Most a kisebb nagyobb!
— Instálom alássan,
Hisz itt azért vagyok!
Mert nem bizznak bennem!
Tudok tenni róla.
S a másiktól megint
Jót harap a róka.
— Még sincs jól! — mormog
Most a nagyobb kisebb!
— Ugyan kérem assan!
Ördög látott ilyet!
Most a nagyobb kisebb . . .
Most a kisebb nagyobb . . .
Kisebb . . . nagyobb . . . kisebb
Akkor itt mért vagyok?
Hogy ennyit bajlódtam,
Most azt is sajnálom . . .
Oszszák el maguk közt!
Magamat ajánlom!
S ravasz vigyorgással
Sebesen elhajtott:
— Hagytam nekik is egy
Kis darabka sajtot!
. . . Biz ugy, biz ugy, Laczkó!
Igy járt a két maczkó!

Búrok a világiállításon.

(Búr pavillon. — Krüger szobra. — Búr lakóház. — Arany torony. — Verik az angolt. — „Lord Boers.”)

Páris, szeptember 19.

Tegnap délután ellátogattam a búrok pavillonjába. Ritka látogató az, aki anélkül hagyná el a kiállítás területét, hogy legalább egyszer be ne tekintsen a búrok pavillonjába.

A csinos épület a Trocaderon áll, az orosz s a kínai pavillon mellett. Homlokzatán büszkén lengedez a párisi diákok által megkoszoruzott bur lobogó, amelyet csak egy keresztbe futó vörös mezőny különböztet meg a francia trikolortól.

A búrok különben két pavillonnal szerepelnek a párisi világiállításon. A fent említett szerény stílusú, hófehérre festett épülettől nem messze egy hosszukás kis házikó bemutatja a búrok szerény lakóházát, puritán egyszerűségét.

A fehér pavillonba belépve, tekintetünk azonnal egy hatalmas mellszoborra esik: az öreg Krüger szobrára. Megkapó az a rokonszenv, amely a szobor körül nyilvánul. Babér, pálma, mirtusz, rózsza, szegfü, stb. csokorban, vagy cserepestől övezi a derék transzváli elnök szobrát, számos koszoru függ körülötte a falakon. A pálma- s a babér-levelekre gombostűkel ezer meg ezer névjegy van tűzve. A legtöbb névjegy szidalmazza az angolokat s élteti a búrokat. „Abas les Anglaises!” „Vive les Boers!”

A fehér pavillon belseje élénk képet nyújt a búrok magas ozivilizációjáról s megczáfolja az angolok azon híreszteléseit, mintha a transzváliak műveletlen gyarmatosok lévén, szükségük lenne az angol védnökségre, atyáskodásra. Különösen a sok fénykép-felvétel, amely a transzváli városokat, bányákat mutatja be, igazolja leginkább azt a jólétet, gazdagságot,

amire annyira fáj az angolok foga. Itt találjuk továbbá Transzváli növény-, kőzet- és állatvilágának szebb példányait; ruházati, fegyverzeti, féldmivelési, bányászati s egyéb kulturai czikkeket, amelynek mind munkás, eszes népre valló kivittel bírnak.

Az innen nem messze álló bur lakóház szerény, egyszerű falusi kunyhó. Pretóriában már nincsenek ilyen szegényes házak, de előtt 20—30 évvel a transzváli metropolis is ilyen házikókból állt.

A ház szalma-fedelű, a falak sárból tapasztottak, a szoba földes, az ablakok kicsinyek. A butorzat is rendkívül egyszerű. A legkedvesebb két tárgyuk a fiszharmonium és a vastag biblia. A család feje a hangszerhez ül s a család énekli a szent zsoltárokat. Két gyékényes ágy, három durva faszék s egy asztalon kívül még csak egy székrénykéből áll az egész butorzat. A falon lóg az öreg Krüger nyomtatott arc képe, egy inga óra s végre az angoloknak most oly féltelmetes eszköz — a puska. Ez utóbbi a legmodernebb eszköz, pompás szerkezettel, az egész fegyver ragyog a tisztaságtól; körülötte egy-egy széles öv, amelybe ötven töltés van szurva. Ötven töltés — ötven angol számára!

A házikó mögött egy óriási arany koczkából összeállított torony áll. E torony szemléletleg bemutatja a transzváli bányák arany-üzemét 1889-től 1900-ig. Ez arany torony képezi most a francia élcelődök czéltábláját, — persze az angolok rovására. Számos gunyfelirat van rajta; „Ez kellene a kapzsi angolnak!” „No Roberst, menyit loptál már el belőle?” A legjobb talán ez az élce: „Ezzel a toronnyal fogja Krüger ur be plombálni az angol királyné fogát!” és így tovább.

Májusban, amikor megnyitották a bur pavillont, a transzváli elnök levelet irt a francia parlament elnökének, amelyben arra kérte a t. Házat, hogy legyen gondja arra, hogy a pavilonjuk támadás esetén meg legyen védve az angolok dühe ellen. A francia parlament megnyugtatta az aggódó elnököt, aki különben is nyugodt lehet. A Párisba vetődött angoloknak csepp kedvük sincs véresre veretni magukat, amit nem kerülnének el az esetben sem, ha tüntetni mernének a Trocaderon álló bur pavillon előtt.

A multkor egy kinos jelenetnek voltam szemtanuja. A Saint-Michelen éjjel után a kávéház előtt üldögéltünk, a szomszéd asztalnál ült egy pár éjjeli grisette és egy pár fiatal ur. Az asztalhoz ült egy angol, aki czilindere mellett tüntetőleg hordozta a Roberts arczképét. Egy szőke grisette hirtelen hozzá ugrik s egy merész csapással leüti a czilinderét „Abas les Anglaises! Vive les Boers!” kiáltással rátapos a vérpirossá vált angol czilinderére, aki menten felugrik s durván arczul csapja a fiatal leányt.

Ami azután történt, azt már csak egy hadi tudósító tudná leírni. Igaz, hogy csak egy súlyos sebesült feküdt a földön — az angol, — de az a düb, amely akkor elfogta a kávéházi társaságot s az a zürzavar felért egy hajdani görög-török ütközettel. Öt perc alatt érkeztek meg a mentők s magukkal vitték a lelketlenül elvert angolt, láthatólag, az volt legnagyobb sérülése, a melyet a fulén kapott, amely félig le volt szakitva.

De ez nem az egyetlen eset, hasonlót láttam saját szememmel a nagy boulevardon is s ezenkívül a lapok is gyakran hozzák, hogy itt, vagy ott egy angolt bur szimpatióból elverték.

Különben Párisban oly nagy a bur rokonszenv, hogy bur kalap, baba, csokoládé, puska, cipő, ruha, sütemény, sült sat. sat. kívül, annyi sokféle burnak keresztelt dolgot kaphat az em-

ber, hogy ellehetünk arra is készülvé, hogy nemsokára a párisi angol nagy követ is Lord Boers-ra változtatja a nevét.

K. A.

SPORT.

+ Fülelabda játék. Az Aradi Tornaegyesület holnap, vasárnap délután 4 órakor a lyceum előttfekvő játéktéren fülelabda játékot tart. Gyülekezés fél 4 órakor a lyceum tornacsarnokában. Aradon, 1900. évi szeptember hó 23-án. Az elnökség.

Divat és kelengye árúház Deutsch testvérek, Arad.

50%

árengedménnyel vett

!! nagy tétel !!

Szövet függöny

Csipke függöny

Szőnyeg és

Ágyelő

megérkezett.

Szerdán e hó 26-án annak
elárusítását megkezdjük.

Deutsch testvérek, Arad.

Raktárak: Bécs, Temesvár stb.

MULATSÁGOK.

(=) A gyoroki hangverseny. Vasárnap este tartják meg Gyorokon a már említett hangversenyt, melyben az aradi színház több női és férfi tagja az aradi dalegylet szerepel. Az érdekes hangverseny és az azt követő táncmulatság iránt nagy az érdeklődés Aradon is, honnan igen sokan randulnak ki Gyorokra.

(=) Szüreti ünnepély. Az aradi iparos-ijjak önképző- és betegsegélyző-egylete a betegsegélyalap javára zártkörű szüreti ünnepélyt rendez. Ez alkalomra Göre Gábor bíró ur stílusában megfogalmazott „Möhivót” bocsátottak ki, melyben „ide füllejenök kigyömetek” megszólitással tudomásra hozzák, hogy az 1900. ordo-naré esztendő október hónapjának 7-ikén lezajló mulatságon mi minden érdekes dolog fog történni. Így többek között, hogy megmaradjunk a möhivó nyelvezeténél, lesz ott: gombola játék, mög pógári házasság, mög nap fekötéig tartó táncz, mög minden kigonduható bolondság össze gabalodva, az Vadember vendéglőben. Osztég eztől azért tsináljuk, ho mő mutassuk, ho mise gyüttünk tsak ugy erre jaz világra.

Mijóta jaz firögczerna mög ötte a szüretet, ugy sem vót bőséges szüretünk. A mulacság 8-cz óra körü kezdődik, má akko ott kő lönni.

TÖRVENYKEZES.

A hitvesgyilkos.

— Esküdtbírószágitárgyalás. —

Budapest, szeptember 22.

Pitaval bünkrónikájának lapjain aligha olvasható rémesebb kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság annál az esetről, amelyet ez év márczius havában követett el Ujpesten Pallag József nevű rovott multó napszámos a saját feleségén, szül. *Ministeri Juliánán*.

Pallag József és felesége künnlaktak a Lőrincz-utca 38. szám alatti házban. Az asszony baromfival kereskedett, a férj pedig olykor-olykor segédkezett neki ebben. A házastársak között napirenden volt a veszekedés és czivódás amiatt, hogy Pallag 20 éves József nevű fia viszonyt folytat egy Kis Viktoria nevű, a férjétől különváltan élő nővel, sőt ezt még nőül is akarja venni. Az asszony azonban nemcsak, hogy szemet hunyt fiának ezen viszonyán, sőt még pártolta is azt férjével szemben.

Ez év márczius 18-án vasárnap délután Kis Viktoria ismét elment kedvesének, a fiatal Pallagnak lakására. Az apa meglátva fiának szeretőjét, féktelen haragjában kikergette a házból. Az elvált asszony nem egyedül ment el, vele ment a fiatal Pallag is.

Másnap, 19-én, hétfőn reggel arra ébredt fel Pallag József, hogy a fia még mindig nem jött haza. Ezen ismét szóváltás támadt közöttük, amely azonban pillanatra elcsendesett, mert Pallag elment pálinkát hozni.

— Igyál asszony, ma van a nevem napja, éljenek a Józsefek! köszöntötte fel önmagát Pallag. A toasztra az asszony megvetően felelt:

— Füttyölök a Józsefekre! — szölt s azal tovább tömte a konyhában a libákat.

Pallag azonban nem hagyott békét neki, ismét szóba hozta a fiut. Szidta mint a jég-esőt.

Az asszony egy darabig csak türt, de később odaszölt neki:

— Minek bántod azt a gyereket! Én nem bánom, sőt örülök neki, ha el is veszi Viktóriát! Ha neked nem tetszik, elmehetsz. En azokat befogodom.

Erre Pallag József a kezében levő baltával rátámadt a feleségére s azt 22 baltaütéssel ugy összeverte, hogy a szegény asszony nyomban kiszervenedett.

A gyilkos férj rémes tette elkövetése után megszökött, de csakhamar elfogták.

A pestvidéki törvényszék hitvestáron elkövetett szándékos emberölés büntette miatt helyezte vád alá s bünügýét ma tárgyalta a pestvidéki törvényszék esküdtbírószágitára Rónay Kamill táblai bíró elnöklete alatt. Szavazóbírák voltak Sz. Kiss Gyula és K. Nagy Sándor törvényszéki bírák. A vádat dr. Halász Lajos kir. ügyész képviselte, vádlottat dr. Babes Titusz ügyvéd védte. Orvoszakértőkül dr. Szikszay Sándor és dr. Andreánszky Jenő és dr. Németh Ödön törvényszéki orvosok vannak jelen.

A tárgyalás elején a vádlottat hallgatták ki. Pallag József vádlott visszataszító arczu ember. A hozzáintézett kérdésekre előadja, hogy székesfehérvári születésű, rovott multu, ujpesti lakos, napszámos.

Ezután az esküdtzseket alakították meg.

A vádlelvel felolvasása után vádlott kihallgatása következett. Elismeri, hogy bünös, de azt vitatja, hogy csak egy ütést mért a feleségére.

Később azután az elnök kérdéseire elismeri, hogy többször is ütött, de hogy hányszor, azt nem tudja. A tanuk is terhelőleg vallanak ellene. Rosszindulatu czivódó embernek mondják. Az orvosszakértők 21 életveszélyes mély sebet találtak a hullán.

A hosszúra nyult tárgyalás az esteli órákban ért véget. Az esküdték Pallagot bünösnek mondták ki, mire a törvényszék ítélethozatal végett visszavonult.

A törvényszék vádlottat 15 évi fegyházra ítélte.

Érdekes volt, hogy mikor kihirdette az elnök az ítéletet, odaszölt Pallaghoz:

Megnyugszik-e az ítéletben?

— *Miért nem akasztották fel?* szöveg lehatárolt fővel a gyilkos.
— Nem arról van szó, folytatta az elnök, azt kérde-m, megnyugszik-e?
— *Megnyugszom. Köszönöm az ítéletet.*

**Használt iskola-könyveknél
a bekötést ingyen adom.**

**Használt iskola-könyvek
minden iskola részére
erős kemény kötésben
és tiszta, kifogástalan állapotban
félárban kaphatók**
KERPEL IZSÓ
könyvkereskedésében

ARADON, Andrassy-tér 20. szám, (Aréna-épület.)

Használt tankönyveket cserében vagy készpénzért negyedáron átveszek.

A közelgő izraelita ünnepek alkalmára ajánlom dus választéku raktáramat a legkülönbözőbb

HÉBER IMAKÖNYVEK, MACHZOROK

és egyéb fajtájú imádságos könyvekben, melyeket jutányosan árusítok.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ.

2596

Héber újévi üdvözlések nagyválasztéka.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— **Birtokcsere.** Özv. *Bartha Jánosné* Emsbach Katalin átadja az aradi 2032 sz. tjkvben felvett belváros választó-utczai 30. sz. házat fia *Bartha József* és menyé *Novák Máriának*. — *Styop Mária Tornyanszki* Lázárné és *Styop Ilona, Kracsun* Demeterné eladják az aradi 4861 sz. tjkvben felvett beltelkes házat 1300 koronáért *Fekete Józsefnek*. *Jermaczki Zsifko* eladja az aradi 3029 sz. tjkvben felvett beltelkes házat 1000 koronáért *Karkas Józsefnek*. — *Tyirityán* Manuilla és neje eladják az aradi 5221 sz. tjkvben felvett Brünek-dülőben fekvő 1 hold 200 □ öl szántóföldet 800 koronáért *Argyelán Mihálynak*. — *Dworzák* Ferenc és neje eladják az aradi 5952 sz. tjkvben felvett Bittó-dülőben fekvő szántóföldet 1240 koronáért *Argyelán Mihálynak*. — *Gemvák* Györgye örökrész útján átruhazza az aradi 1603 sz. tjkvben felvett beltelkes házat fia *Gemvák Péterre*. — Az „*Első aradi gyártelep* részvénytársaság” felszámolás alatt eladja az aradi 73, 3755 és 3978 sz. tjkvekben felvett ingatlanokat 180,000 koronáért *Herzl Bernát, Lotzko N., Herczeg M. L.* és társa *Leopold Zsigmondnak*.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 22. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 97 — 98 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 96 — 97 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 98 — 99 fillérig.
Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 96 — 97 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 95 — 96 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 94 — 95 fillérig.
Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések

teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4°/_o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) súlyá véteik irányadóak.

Sertéslétszám. Szeptember 19-én volt készlet 39037 darab, szeptember 20-án főlhajtattott 279 darab, szeptember 20-án elszállítottott 749 darab, szeptember 21-én maradt készletben 38567 darab. Uziel: Változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 22.

Déltőzsde. Buzakinál nagy, vételkezdő csekély. Szilárd irányzat mellett 70,200 métermázsa került forgalomba, 5 fillérral drágábban. Egyéb gabonaneműekben kevés forgalom, rozs 10—12°/_o fillérral drágább. Időjárás derült, szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.68— 7.69
Buza 1901. áprilisra	8.10— 8.11
Rozs októberre	7.22— 7.23
Rozs 1901. áprilisra	7.52— 7.54
Zab októberre	5.24— 5.25
Zab 1901. áprilisra	5.56— 5.57
Tengeri szeptemberre	6.70— 6.75
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	4.98— 4.99
Repce szeptemberre	—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.65— 7.66
Buza 1901. áprilisra	8.08— 8.09
Rozs októberre	7.17— 7.18
Rozs 1901. áprilisra	7.47— 7.48
Zab októberre	5.22— 5.23
Zab 1901. áprilisra	5.53— 5.54
Tengeri szeptemberre	6.65— 6.75
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	4.99— 5.—
Repce szeptemberre	—

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	654.25
Magyar hitelrészvény	672.—
Leszámitolóbank részvény	445.—
Rima-Murányi vasmű részvény	535.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	669.25
Közuti vasut	600.—
Városi villamos vasut részvény	288.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. szeptember 22.

Magyar aranyáradek 4 ^o / _o	95.70
Magyar koronajáradek 4 ^o / _o	90.80
Magyar arany 4 ^o / _o	100.—
Magyar ezüst 4 ^o / _o	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.35
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevényorszjegy kölcsön	163.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák papírjáradek	96.80
Osztrák járadek ezüst	96.75
Osztrák járadek arany	96.85
Koronajáradek	97.15
1860-iki államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1710.—
Magyar hitelbank részvény	672.—
Osztrák hitelintézet részvény	655.—
Osztrák-magyar államvasut	669.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.32
Német birodalmi márka	118.35
London	242.—
Páris	96.25

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ida. Nincs igaza. On azért nem ítéli el budapesti aszfaltbetyárt, mert — mint írja — a fővárosban sokkal tömegesebben lesznek a találgák elfogadva mint visszautasítva.* Ez az érve nagyon sántikál. Hiszen e szerint a tolvajt nem lehetne elítélni, mert a világon sokat lopnak. Az aszfaltbetyár ön szerint csak tévedésnek lett áldozata. Nem, kedves nagysád, ő áldozata lett arczátlanságának. Az ilyen embert és cselekedetét menteni lehetetlen. Az ön nézete még a következő: „Ez esetben a kölcsönös higgadt kimagyarázás mindent megoldott volna.” Már engedelmet kérünk, hogy képzeli ezt a kimagyarázást? Tegyük fel, hogy az ön lakásába behatol, egy betörőtolvaj. Már feltörte a szekrényét, már zsebre akarja vágni az ékszereit, kincsét, amikor ön és hozzátartozói belépnek. Az ön felfogása szerint most a következő jelenet játszódna le. On bevezetné a betörőt a szalonjába, megkérdezné, kihez legyen szerencséje, azután helyielyel kínálná meg,

melléje ülne és felkérné, az ön bájos modorával, hogy lenne szives higgadtam, nyugodtam kimagyarázni, hogy mi is lett volna a mélyen tisztelt tolvajnak a szándéka. Amire az ön igen tisztelt vendége válogatott szavakkal kifejtene, a legnagyobb őszinteséggel, hogy mélyen tisztelt Nagysád ékszereit és drágaságait szándékolta eltulajdonítani.

Erre ön behívta volna kedves papáját, esetleg jogász bátyját is, mint ön mondja, kölcsönös higgadt kimagyarázással megértették volna véle a római és magyar magánjog alapján a tulajdon fogalmát és könnyebb megérthetés végett elcizálta volna a büntető törvénykönyvnek 333-ik és következő paragrafusait. Az ön tisztelt vendége pedig megköszönte volna a szives fölvilágosítást, mélyen meghajtva magát ön előtt, pardont mond és angolos eleganciával ajánlja magát.

Egy volna az Ön módszere. Mi másképp cselekednénk. Nyakon csipnénk és átadnók a rendőrségnek.

Bakfisch. Önnek van igaza.

B. T. Temesvár. A vármegyeház restaurációját az aradi államépítészeti hivatal végzi. Az építkezést *Steiner József* kir. mérnök vezeti.

Nem közölhetők: Tul a Tiszán. Fűzes mellett. Bánatos özvegy. Kölcsönvett felöltő. Zavar.

**Használt iskola-könyvek
erős keménykötésben
félárban kaphatók,
gymnasium, reál
és tanítóképző intézet részére
valamint a többi tanintézet számára is.
Teljes raktár tiszta és jókarban
lévő könyvekből.**

Vesünk polgári fiu és felső kereskedelmi iskolai használt könyveket.

INGUSZ I. és FIA
könyvkereskedésében

a *Kun, Fülöp* és *Csath-féle gazdasági és általános ismételi iskolai olvasókönyv főbizományi raktárosa.*

Arad, templom-utca.

Egy intelligens III—IV. polgári osztályt végzett, jobb házból való leány **elárusítónőnek** felvétetik. 2366

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 22. —

Fehér Kereszt szálloda. Lederer S. utazó Laar. — **Kepich** Ede utazó Bécs. — **Fodor** Jenő kereskedő Székelyudvarhely. — **Kauer** Henrik őrnagy M.-Vásárhely. — **Moisz** Lázár magánzó N.-Szeben. — **Sauer** Viktor tanár Budapest. — **Rákossy** Viktor magánzó Budapest. — **Barta** Gyula kereskedő Budapest. — **Imrey** György százados Szeged. — **Fischer** Mór kereskedő Apatin. — **Hochberg** Ottó kereskedő Fiume. — **Landesberg** Henrik utazó Linz. — **Suttman** Gyula utazó Budapest. — **Baruch** Simon utazó Bécs. — **Bartuska** M. alezredes Szeged.

Vass Szálloda. Klein Mór utazó Bécs. — **Heves** József mérnök Mezőhegyes. — **Dr. Neugeboren** N. ügyvéd N.-Szeben. — **Bosco** Kronis utazó Bécs. — **Glück** József borkereskedő Budapest. — **Montag** Ignátz utazó Bécs. — **Mayer** Armin utazó Bécs. — **Dr. Pain** N. orvos Budapest. — **Kohn** Jakab utazó Budapest. — **Szabó** Lajos utazó Budapest. — **Budai** Imréné magánzó Zombor. — **Özv. Korpási** Jánosné magánzó Szeged. — **Singer** Lipót kereskedő Bákcs.

NYILTTÉR.*

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz.

ALAPITTATOTT 1798-ban.

Különlegességek

kelmék, selymek, ruhadiszekben legolcsóbbtól legfinomabbig solid, előnyös árakon.

Gyári raktár

Rumburgi, creas és irlandi vásznakban.

Asztalneműek, Törülközők, Chiffonokban. Készpenz fizetés mellett eredeti gyári árakon árusítatnak.

Menyasszonyi

KELENGYÉK

szakavatottan minden kivitelben, készen is folyton megtekinthetők.

Kiváló tisztelettel:

Probst Károly és Társai.
ARADON.

Minták vidékre szívesen küldetnek.

Pusztuljanak a muszkák!

svábok, poloskák, bolhák, legyek, szunyogok, stb., mert mindnyájan legnagyobb házi ellenségünket képezik.

Ajánljuk fenti férgek biztos kiirtására csalhatatlan hatása

dalmáciai

rovarporainkat

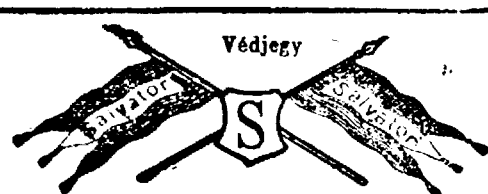
(jobb mint bármi másféle.)

melyeke 30, 50, 80, filléres és 1 korona 50 filléres eredeti, s zárszallagokkal ellátott dobozokban árusítunk.

VOJTEK és WEISZ

gyógyáru és illatszerüzlete Aradon.

A legbiztosabb hatású **molypusztító** is nálunk kapható.

Vesebajoknál, a hólyag bántalmainál és köszvénynél, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál,

Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai.

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvíztelepben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

1212

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szíves figyelmébe

MŰT ERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes cellodin stb. papirokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastel-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Uzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

- 1 életnagyságu nagyított mellkép **30** korona,
- 6 darab mignon-fénykép **4** korona,
- 6 darab vizit-fénykép **6** korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szíves megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca. Minorita-palota. Bejárat a m. kir. posta mellett

ROHITSON SAUERBRUNN Gyógyfürdő.
Elismert gyógyhely gyomor-máj-és vesebajokban, opkorbetegség, epék, torok és gégehurut bántalmakban szenvedők számára.
Prospectusokkal szolgál az igazgatóság.
Déli vasútállomás: Pöitschach.
GYÖNYÖRÜ NYÁRI TARTOZKODÁSI HELY.

239

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Idény április 15-től — október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos: Dr. POLGÁR EMIL.

Egészséges fekvés. Jutányos árak. Jó vendéglő.

Villamos-vasut összeköttetés a fővárossal.

Borivőknek, kik a bort savanyúvízzel szedtetni szeretnék, retik vegyíteni, mindenképp ajánljuk.

Ajánlható: E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemes, ingerlő mellékhatást ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

CSARNOK.

Iványi Ödön.

Írta: Lázár Béla.

(Folytatás.)

II.

Olyan volt a lelke, mint a finom staniol-lemez, érzékeny az élet minden sajátos formája iránt.

A hol csak megfordult, megfigyeléseket halmozott össze, a realitás iránti érzéke nagy képgazdagságot gyűjtetett össze vele. Ifjusága, legénykora, olvasmányai, utazása, életkörülményei mind-mind visszatükröződnek írásaiban.

„Nagy előnyük a zsrnaliszta íróknak, hogy az irodalmi kreálás folyamatán minduntalan szemközt kell fordulniok a reális élettel és foglalkozniok kell vele.“ Olvassuk barátjának Sas Edének könyvéhez írt előszavában.

A vidék és a főváros, a kórház és a fürdő: ime mindaz, melyből képzelvilágát merítette. De érzékeny lelke, megfigyelő tehetségének ereje bő aratásra talált e szűk körben is. Intuitív tehetsége fényes alkalomra lelt, hogy megnyilatkozhassék és Iványit igaz elbeszélővé avassa. Ebben megegyezik Guy de Maupassant-nal, kinek szeme olyan, „mint egy szivattyu, mely egyre dolgozik, akárcsak egy folyton munkában levő tolvaj keze. Semmi sem illan el előtte, gyűjt és egymásra halmoz folyvást, gyűjti a mozgást, a gesztust, a szemek játékát, a száraz tényeket, mindent, a mi körülötte áll, él, kialakul, az intencziókat, az aktusokat.“ (L'inutile beauté p. 18.) Az ilyen összegyűjtött képzelvilágba, szelleme, képzelete hatalmával életet lehel.

Ebben az intuitív erőben volt kiváló Iványi. Abban, hogy egy izolált tényben fölfedte a tények egymásutánját, azok keletkezését, keletkezésük okait. Gazdagon meg volt áldva az a biztos látóérzéssel, melylyel aztán az egyesben észrevette az általánost! Mint legjellemzőbbre, gondoljunk csak a Százas története című rapszodikus menetű elbeszélésére, melyben képgazdagságával, megfigyeléseinek egyszerűségével valóságos csillogó tűzijátékot rendez.

Miféle világ az, melyet szelleme alkotott? Az élet visszatükröződése, a mindennapi, közönséges életé, sokszor a legélesebb körvonalokban, fotografikus núséggel, a jó és rossz, a nemes és az aljas, a köznapi és kivételes, de sohasem a banális filozofia jó-ja vagy rossz-ja; megfinomodott az, vagy megdurvult, a maga idealisztikus világnézetének szempontjai szerint.

S ez a jelenség nem mindennapi, tulajdonképp csak Turgenjeffnél látjuk ezt, akit tehetőségének hatalma, viszonyainak szerencsés alakulása, lelkének tökéletesebb kifejezőjévé avatott. Az igaz hű és szorgos megfigyelő, minő Turgenjeff, minő emelkedett filozófia szempont-

jából tekinti a világot, sokkal általánosabb, messzibbre kiterjedő módon, mint Iványi, de épp oly őszinte és igaz lelkesedéssel a maga optimista felfogása iránt.

Az élet legfőbb és legáltalánosabb mozgató-erője az a már-már banálissá vált regény-motivum: a szerelem, s annak megjelenítése mindenik modern irónál más-mászerű.

Iványi, módszert tekintve, Turgenjefhez áll legközelebb, a ki a leghűbb, legvalószínűbb módon festi ugyan a kifakadó, megnyilatkozó és érzéki szerelmet, de annak sexualis része mellett hidegen halad el, magasabb, tisztább felfogást rejtegetve szívében.

Baudelaire misztikus és szabatos felfogásától kezdve, át Balzacra, ki egyszerű életműködésnek tekinti a szerelmet, át Zolán, ki az ösztönök megnyilatkozásának, Guy de Maupassant-on, ki a sexualis érzék diadalának, Bourget-n, ki raffinátlírtnek, egész Tolsztojig, ki lelkünk gyűlöletteljes kinövését látja benne: senki sincs, aki a szerelemben Turgenjef tisztaságérzetével a kedélyállapot és érzékek összhangzó parancsszavát lássa.

Es Iványi szellemét Turgenjefnek felfogása mélyen áthatotta. Ime nála is, mint mesterénél, nem más az igazi, a nagy szerelem, mint egyszerűen házasságra való törekvés. Szerinte férfiu akkor közelédek a nőhöz, ha „esze, izlése” (tehát kedélyállapota), „ösztönei és érzése” (tehát érzelmei) azt mondják: „ez az, a kivel együtt kell élned, hogy egymás tüzében, lángjában összeforjadjatok egy egész életre”. „A kit szeretünk, s a ki méltó arra, hogy szeressük, vegyük azt el feleségül. Ez az igazi eszházasság. Csak egy dolgot kell köszönni az asszonynak: a megszokott szerelmet.”

Ime, ez Iványi felfogása a szerelemtől, erről az „örök szent tüzről, millió boldogságnak és milliárd boldogtalanságnak a forrásáról”.

Nincs ebben a felfogásban semmi a modernség raffinátságából, a lírai különösségek és nagyvárosias titokzatosság léhaságaiból. Egyszerű, nemes, mély filozofia ez. A hívő lélek, a nemes emberbarát, a rajongó nő imádó tisztaságérzetének egyszerű megnyilatkozása.

Egyszerűek, igazak, tiszták szerelmesei is. Kanut, a kit érzelmei elragadnak, de morális alapja bukni nem enged. Szereti Verát, a kiváló államférfi, az egészséges, szép, eszes, szegény rokonné. Esze, izlése, szóval kedélye azt sugják feléje: Méltó hozzád! Ösztönei és érzései, azaz érzelmei: farkas módon vágytak reá, a romantikus szerelem kizárólagosságának érzetében! Aztán megégetik magukat szerelmük lángjában, az ösztön hamarabb feltámad, mint kedélyének lázongása. De az a morális érzés, melyet Iványi mindvégig megőriz, mely optimizmusának és érzékeny kedélyének egyenes következtése, — felemeli az elbukottat. Ugyanaz az erős, morális érzés kergeti haza boszniai önkéntes számkivetéséből Lahner főhadnagyot arra a hirre, hogy — meghalt a kis baba, a régi kedves, a lelkébe rejtegetett lázongó érzés örökké titkolt tárgya, megölte a férje gonosz bánásmódja. Hát boszut áll! A szerető rideg szenvedélyével vallatja ki a férjét, de a kis baba, a meghalt kedves gyermeke visszaretenti a boszút. Micsoda nyugalommal, a bűntudat érzéseinek igazságát nyert nyugalmával válik meg Bodolay az élettől, melynek csak annyit vétkezett, hogy menyasszonyát, kit tisztelt, cserben hagyta volt egy nőért, kit szeretett. De a szerelemmel, ezzel a hatalmas lánngal, nem szabad játszani, szól a komor moralista író! Ugyanez a komor világnézet hangzik ki egyik legszenvedélyesebb elbeszéléséből is, melyben a grófkisasszony, kit a gróf titkára megszöktet, fokról-fokra bukik alá. Visszaélt a szerelemmel, hát nem lehet jó vége! De a titkár is nyomorultán vesz el, párbajban, szerelmi konvulziók, vetélytársa feneketlen gyűlölete és iszonyu testi kínok közepett. Visszaélt a szerelem jogával, hát utolérte a Nemezist! S ez a sötét halálmadár ott csapkodja széles árnybaborító szárnyait szerelmesei fölött. — Csak a tiszták, üdék s naivaké a boldogság, a Zányi Feriké, kik lemondanak a szerelmükért grófi címéről és grófi örökségről és az Esztikéké, a kik a lemondás árán boldogok!

Ime, mint jelentkeznek előttünk újfent az íróembernek két, ösze nem forrott, végletes jellemvonása: a sas bátor repülése és barázdabillegelő csöndes magába vonulása. A komor

moralista, mely büntet s a szenzibilis kedély, mely hajszálnyi finomságokat is észrevesz.

A problémák, melyek szellemét eltöltik, mindegyre mélyebbek. A huszonnégy éves ifju, ki egy kötet novellával lép élénk; még egészen olvasmányainak és mestereinek hatása alatt él. Kevés a maga megfigyelése, több benne az eltanult, mint az átélte. *Rajzok és elbeszélések* könyvének a címe s rajzolja benne szentimentális érzéseit, képzelete szertelen képeit s elbeszéli olvasmányai hatása alatt megfogant történeteit. Az érzékiségben végleges czárnó, az elképzelhetetlenségig rut kegyencz, a tulságig érzékeny napidíjnok, a vidéki lantpöngető, a hallgatagságig elfojtott szerető, az excentricus ángliusz: ime alakjai, melyeket sohasem látott, csak képzelt! Lehet-e rut embert szeretni? Sze lehetünk-e nyomorban is? Az erőltetett poézisra és hiu reményekre alapított boldogság tartós-e? Csak a lírai áradozásban nyilvánul-e a szerelem? Ime problémái! Nem a köznapi élet, hanem egy magába vonult, idegen szellemek társaságában élő képzelgőnek problémái ezek, kit nem érintett még a valóság, a ma sokszor durva néha édes-langyos szellője!

Két évvel később jóval kiforrottabban, leülepedettebben, bár tolla-vesztett szárnyakkal lép élénk. *Tarka lapokat* mutat be, az élet tarka képeit. A valóság immár megérintette. Micsoda fájdalmakat élhet át egy gonosz, hiu nő kizárása alatt a beteg, gyámoltalan férj? Hogy bukkik le a fertőbe az erkölcsi alapjait vesztett hiu lélek? Elviselheti-e a becsülete elvesztését a pillanattól elkábított, tiszta szív? Minő elsilányító, romboló hatása van a modern társadalomban pénz ő felségének! Ezek a problémák valójában még képzelődés szüleményei, de egyes részletekben, anteuszként az anyaföldtől nyerik erejüket.

Ismét két év mulik el, mialatt Iványi, mint ujságíró belemerül a társadalom, az igazi, hullámzó zür-zavaros élet tanulmányozásába. *Egy könyv*-vel lép fel, s hangja nemesebb, öntudatosabb, problémái igazabbak, valószínűbbek. A fiatal feleséget rajzolja a fotografus pillanatnyi igazságával, meg a kövér, erős czirkusz-akrobatát, lány szívével, mély, őszinte ragaszkodásával az iránt a nő iránt, aki őt nem szerette; a hiu, csinos lovar jellemtelenségét gyermekeivel és szerető, szerencsétlen, hü kedvesével szemben. Ime, hogy tágul immár irónk látóköre. Hogy észreveszi már az élet érdekes ellentéteit, rideg igazságtalanságait, gyászos véletlenségeit, a fátumszerű eseteket, a vér lázongását, a szenvedélyek hatalmát. Hát még a Bodolay lelkiállapota, melybe érdekes és igaz dilemmája vetette! Vágyai afrikai tanulmány-utra terelik, mialatt szerelmese a nyomor egy idegen férfi karjába kergeti. Az ifju e hirt még a külföldön megtudja, fájdalmas szívvvel mond le, megösmér egy becsületes leányt, a kit tisztel és jegybe lép vele. Visszatérve találkozik első szerelmeseivel, a régi láng újra lobot vet midakettőjük szívében, de mielőtt egymásé lennének, menyasszonya bátyjával vívott párbajban elesik. A szívnek, a becsületnek, a kötelességnek és a szerelemnek ez a barcza, ime minő igaz és mély problémává alakult!

Nem oldja meg, hisz az életben úgy tanulta, hogy vérünk uralkodik rajtunk és fátumunk rabszolgái vagyunk. A vér hatásával gyakorta foglalkozik s a bukást, az elmerülést, a gyászt és a vétket fiziológiai tényezők befolyásának tudja be. Regényében (*A püspök atyafisága*) a bukott leány psykológiáját is vére felhevülésével magyarázza, a Bizony Biriét, a Valér anyját, a Bacsó Verát egyaránt. „Az érzés benne van a meleg vérben”, írja. Egész álomszerű hypothézist épít fel a vérátöröklés törvényére. „A vér különös egy folyadék, folyásában ott ring, ott él nemzedékek öröme, kinja, szenvedélye, akarata, vétke és erénye. Nem tudom, a lélek halhatatlan-e? A vér bizonynyal az, mert örök folyásán, a mint nemzedékről áthullámszik nemzedékre, benne él az emberiség egész sorozata.” Ezzel magyarázza aztán problémáit, de magas erkölcsi alapon állva, csak enyhítő vigaszt meritve belőle. Bacsó Kanutot elragadta a vére, bűnt követett el, de bűnét helyre kel ütnie. A vér lázongása csak, ok, de nem megnyugvás. A megnyugvást csak morális érzésünk adhatja meg. A hol az nincs kifejlődve, pusztulás, gyász, iszony, halál, az undorító halál jár nyomában!

Ime Iványi életfilozófiája, melyre élete vé-

gén a beteg ember szenzibilis, mimosa-kedélyével emelkedett!

Természetes, hogy ez az ideális ember az élet gonoszságaival szemben a gyűlölet mérgét, a kicsinyességek, a felfuvalkodott nagyság, az üres nagyzás, a hamis alap, a buta önteltség jeleivel szemben a megvető szarkazmus fegyverét használta. Lelke érzékenységet sértettek e képek. az idealista harcra szeretett volna kelni velök, de a lágylelkű beteg meglegedett a barázdabillegelő csöndes, magába vonult, megvető gunyjával. Szatira, guny és éles persiflage hát az ő humora, mely a vidéki elmaradottságot, nembánomságot s hirhordást; a nagyvási hóbot tüneteit, az erőszakolt, kicsinyes művészpártolást; vagy a kapzsiságot, nagyuraskodást, soiréskodást, a képviselőválasztások csuf üzelmeit, az elvását és a felfuvalkodottságot érintette, nem, — ütötte-verte. Ez a szatira, igazságával és elevenségével, mélységével és erejével, valóságos filozofiai magaslatra emelkedik.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Szeptember 23. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Tekla. — Protestáns naptár: Tekla. — Görög-keleti naptár (szeptember 10.): Men. — A nap két 5 óra 33 perczkor, nyugszik 5 óra 38 perczkor. — A hold két 5 óra 11 perczkor, nyugszik 5 óra 5 perczkor.

Szeptember 24. Hétfő. Róm. kath. naptár: Gellért. — Protestáns naptár: Gellért. — Izraelita naptár: 5861. Tisri. Ujév. — Görög-keleti naptár (szeptember 11.): Teodóra. — A nap két 5 óra 35 perczkor, nyugszik 5 óra 36 perczkor. — A hold két 6 óra 12 perczkor, nyugszik 5 óra 28 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 769.1 milliméter, délután 2 órakor 768.9 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 13.2, délután 2 órakor C° + 20.4. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 5, délután 2 órakor EN. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Derült, száraz, meleg.

Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnöpnappokat kivéve, mindennap 11^h—12^h óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Szeptember 23. Az aradi polgári öngyező-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 9^h órakor. — Kúvin hegyközség közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Hangverseny-nyel egybekötött táncszivigalom G. orokon. — Magyarát hegyközség közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Világos hegyközség közgyűlése délután 3 órakor.

Szeptember 29. Az 1900. évben besorozottak egyrészenek táncszivigalma (Városliget.)

Október 6. A vértanúk emlékezete.

S z e s z ü z l e t .

— Szeptember 22. —

Ma! jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 1/2, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsánként.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.50
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.06
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyevonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyevonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyevonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyevonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.08
Vegyevonat d. u.	12.08	Vegyevonat d. e.	11.—
Borosbesről szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Alapítotott 1820-ban

A legújhatóbb és legutányoabb beszerzési forrás szőnyegek, batar
szőnyegek, szőnyegek és szőnyeggyártás, kőpörközők nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DÖME
BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

Hírhelyes gyári nagy raktára. Örökös választék perzsa és smyrna szőnyegekben.

Általában tudott dolgot,
hogy a szépség előérére, tökéletesebbre és fontatá-
sára a legkiválóbb és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉME
Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, pudor 1.20 kor.

Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.

Kapható minden gyógyszerertárban.

SANTAL EGGER

specifikus értékű szer
mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copaitát ajánlanak
SANTAL EGGER az igen drága és tisztá keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatásos
az ifjúság bántalmáinál, miért az orvosok is rendelik.
Csak a 15rr. védett „Nigristol” védjeggyel valódi.
Ára 3 korona — eredeti üvegekben — Vidékre 3 korona 40 fillér előlegez beiktatása után
börmentve küldi a
„NADOR gyógyszerertár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan
és nélkülözhetetlen
fogtisztító szer a

THYMOL fog-kréme
1 tubus 60 fillér.
Mindent kapható.

KÖSZVÉNYÉS CSÜZ
egyedüli biztos gyógyszere a híras
CSÜZ- és KÖSZVÉNY-ETHER.
Néhányzori bedörzselés után kigyógyít minden czuz, köszvény, reumabán-
talmat, fejfájást, szurást, szagzatást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán
2 kor. 60 fillér előzelet beiktatása után börmentve küldi az egyedüli készítő
STEINER MIHALY városi gyógyszerertára TEMESVÁR, Szt.-György-tér 12.

Ezerszor kiprobált, a legtöbb betegségnél gyógyító társz
gyógyszer a

Feller-féle **ELSA-FLUID**
Egy kísérlet és mindenki állandóan fogja használni.
12 üveget 6 koronáért börmentve küld az egyedüli készítő

FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csáktornya)

legfinomabb aceszseu egyiptomi
TURUL SZIVARKA HÜVEL
2000-ig 2000-ig 2000-ig
INGEL LAIDS SZEGED

Óvakodjunk
örökéleten
szépség
szépség

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORERŐSÍTŐ**
200 év óta elismert
kiváló hatásúak, gyomorbetegségek,
alvászavaroknál, nehézségek, stb. által
kísérletet követően, nagy üveg 1.40 fillér. — Kisebbség esetén
gyógyszerertárban. — Központi elárúsító:
BRADY KÁROLY
„Magyar Király” gyógyszerertára
Bécs, I., Fleischmarkt 1., honcán 3 kis üveg 2.50 kor.,
vagy 2 nagy üveg 2.80 kor., börmentve küldözik.

PSEPHOFER J.
Orvosilag ajánlott legregibb
házi készítésű rózsaszínű szesz
következményei ellen.
Nem szabadna hiányoznia
egy háztartásban sem.
Csak akkor valódi, ha minden
doboz fedelén a „PSEPHOFER J.”
név vékony írással látható.

vértisztító
labdasai.

**KI AKAR
egyéves önkéntes
LENNI?**

A ki az elírt iskolákat nem végezte,
az is lehet egyéves önkéntes. — A ki
már sor állott, önkéntes. Születési
év közlendő. — Próbakérdés ingyen küld:
LEHETBIAU ALBERT
a katonai sülly. tanf. igazg., Debreczenben.
Tanbiztoság: oddele Drauzsics J. m. kir.
honvéd emeletes ny. és Mayer A. cs.
és kir. őrnagy ny. Feljegyző: a nm. val-
lás- és közokt. m. kir. miniszter meg-
bízásából a tank. kir. főigazgató.

Budapest legújabb látványossága a
BELVÁROSI KÁVESHÁZ
IV., Kigyó-tér 2. (Klotild főhercegnő
pultján.)
Távirat találatos hely. + Kávé: SYKUER SÁNDOR.

26 ÉV ÓTA
AZ ELISMERT LEGJOBB
MASVAK BESZERZÉSI
FORRÁSA
MAUTNER ÖDÖN
BUDAPEST
OS-ÉS KIR-UDV-SZÁLLÍTÓ MAGKERESKEDÉSE
ANDRÁSSY-UT 23.
ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN
ÉS BÖRMENTVE

Vidékiek kedvenc találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglő elsőrangú éttermel.
Budapest, VI. Andrásy-ut 39.
Kiváló magyar konyha. — Valódi, tiszta borok és a
világírú „Pachorbräu” egyedüli kimerése.

Simon Pál jó hírnevű
PÁRIS szállodája
Budapest, Váci-körút 25.
100 szoba 1 fruct felebbi kiszolgálással együtt. Für-
dő, elegáns kávéház, étterem, sörcsarnok a házban. Vil-
lamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

A legjobb órákat
legszelídőbb és legdivatosabb ékszereket
RÉSZLETFIZETÉSRE
szigorúan szabott órákon szállítja Magyarország a nemben
első és legnagyobb üzlete
BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZEGEDEN.
Árjegyzék 2000 képpel ingyen és börmentve.

GOLIÁT MALÁTA SÖR
Kiváló üdítő ital és gyógyozóelokra is szolgál.
AJÁNLÁK: Dr. Korányi és Dr. Kéthly egyetemi tanár urak leg-
hajónál, vércsökkentésnél, emésztési zavaroknál, gyengeségeknek stb.
Gyár és megrendelés hely:
KÖBANYAI KIRÁLY-SÖRFÖZŐ, KÖBANYA.

FRATELLI DEISINGER
küld
Fiuméből vagy Triestből
5 kgr. Cuba kávé, válogatott, . . . 15 kor. 68 fill.
6 . Ceylon gyöngykávé . . . 17 . 15 .
elvánoiva és börmentve.
ÁRJEJYZÉK INGYEN.

**BENZIN-MOTOROK
LOKOMOBILOK**
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra
OSERS és BAUER gyárából
a legjobbak és leghíresebbek a létező szerkesztetek között.
Vezérlépvizsgáló és raktár: **DÉNES B.**
Budapest, VI., Váci-körút 51.
Képes árjegyzék ingyen.

Portber, Cherry, Malaga, Madeira,
Rarais, Chablis,
Rajna- és Mosel-borok.
Kaphatók minden jób ruzer- és
csomago-kereskedésekben, azámok,
kávéházak és éttermekben.

**ERTEKESÍTŐ
VÁLLALAT**
BUDAPEST 62.
MERZSÉBET KÖRÚT 17.
Bel- és külföldi szabadalmak ki-
adás, értékesítés és finanszírozás.
Védjegyek és mustrák lejtromozása.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Eledrangu kénes hővízű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel leg-
modernabb lazgfürdőkkel, pom-
pás ásványis szozdákkal, ká-
és kádfürdőkkel, — 200 kénye-
mes lakozozóval. — Prospektus
kivánoiva ingyen és börmentve.

Oh jaj! Kétség, rekedtség ellen gyors és kitűnő
eredménnyel használható az
EGGER-féle MELLPASZTILLÁK
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbados 60 fillér.
Kapható minden gyógyszerertárban és a raktárban:
Egger mellpasztilla
szabadított meg.

Ha őszül a haja,
használja a kitűnő Zoltán-féle HAIR-REGENERATORT, mely nem fest, ha-
nem a haj eredeti színet adja vissza. Üvege 2 korona, börmentve
2 kor. 80 fillér, ZOLTÁN BELA udvari szülö gyógyzertárban
Budapest, V., Nagyköröna-utca 33. sz. Szabadság-tör sarkán.

100.000
sorsjegy.
50.000
nyeremény.
Mindes másdik
sorsjegy nyar.

A jelenkor legnagyobb nyerési esélyű
sorsjátéka a m. kir. szab.
OSZTÁLYSORSJÁTÉK.
Megrendelések intézendők:
GAEDICKE & BUDAPEST
IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Havonta
egy húzó.
Tervezet ingyen
és börmentve.
Ügyndők
kerestetnek.

Kiprobált és fényes sikerrel bevált Asthma, köszvény, sziv
vese-, Gyomor- bélbajoknál, idegbajok (Hysteria, Neuras-
theria), makacs vér- és bürhantalmaknál, Biztos védelem
széjhűtés és elmeraver ellen. — Díjazott levelekre válaszol.

Vérnyógyítás — Hemoptia
Tisztítja és speciel tisztítja
Dr. KOVÁCS J. egyet. orvosir.
rendel. intézetében, Budapest, V. Váci körút 18.

Legtökéletesebb és legbiztosabb gyógy mód régi és súlyos
betegségekben. Eredményei feleltan bámulatosan terjed
ugy a bel- mint a külföldön! Sikereit gyógyit számtalan
oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le-
számolt a beteg életével.

Hirdetéseket, reklámokat legelőcsöbhan
közölhet az
Összes bel- és külföldi lapokban az
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.
Hirdetési osztály (Budapest, VII., Kereszt-körút 8.)
Szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen
eszközölkének az összes megbízások
Költségtérítések ingyen.

ÁLTALANOS TUDOSÍTÓ

Célső amortisationalis pénzkölcsönök.

A n. t. földbirtokosok és aradbelvárosi háztulajdonosok figyelmébe ajánlom, miszerint általam a legmagasabb értékarányig nagyon előnyös feltételek mellett juthatnak

célső törlesztéses kölcsönhöz 15-50 évi amortisatlóra.

Előre semmi díjat nem számítok, régebbi tartozásokat convertállok, u. sz. kívánatra a bekebelezés költségeit is előlegezem.

Midőn hivatkozom arra, hogy több év óta nagyon számos kölcsönvevőnek igényeit azoknak legnagyobb megelégedésére elégítettem ki, kérem tisztelettel a n. t. földbirtokos és háztulajdonosokat, miszerint Önök maguk érdekében ügyeikkel teljes bizalommal forduljanak hozzám.

A kölcsönök 4%, 4½ és 5%-os kamatozásúak. 2721

Daczára a jelenlegi rossz pénzügyi viszonyoknak, az általam eszközölt kölcsönök igen előnyösek.

SZÜCS F. VILMOS

INGATLAN ÉS FÖLDHITEL KÖLCSON INTÉZETE
ARADON, Fő-ut 5. szám, a Széchenyi malom átellenében.

PALAIS ROYAL

ORLAY SÁNDOR, perzsa csász., spanyol kir. udvari szállító.

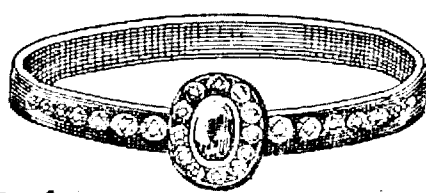
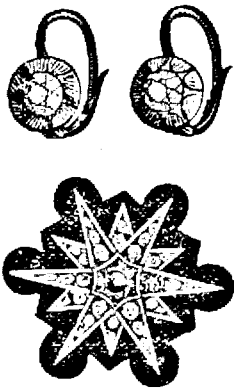
BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 8.sz.

GYÉMÁNT UTÁNZATOK,

PÁRISI LEGYEZŐK,

Chinai ezüst, bronz és bőr díszműárúk,
EZÜST BOTOK, DISZÁLLÓÓRÁK, EVŐKÉSZLETEK, STB, STB.

gyári áron.

Képes árjegyzék ingyen.

2186

Lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használhatóak, mivel a kellemetlen szag és a lassú ragadón száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakkok sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb; van azután

fehér fényezés (színezetlen)

új pallókra és parkettra, mely csupán fényt ad. Különösen parkettra s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszögümr. (két közep-nagyságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9/10 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cségre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánzózzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a cségnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin.

Arad: László Gyula, Ladányi László.

B-Gyula: Fehér István.

Brád: Ábrahám István.

1897

Arad: László Gyula, Központi szálloda.

Arad: Ladányi László, Árpád-tér.

Arad: László Gyula, Központi szálloda.

Arad: Ladányi László, Árpád-tér.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan **Rozsnyay-féle világhírű**

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégegy ára 70 kr. Egy kis tégegy ára 35 kr. **Serail-szappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőlgypor** egy doboz 70 kr. Kötődő és valódi **Epezsappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság

és gyomorgyengeség gyógyítására **ezrek mennek Karlsbadba** holott ezt a célt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemetesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiumében pálya díjjal koszoruzott. Értékelt hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabb hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját természetű ménessi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában **Arad, Szabadság-tér.**

Budapestben: **Török József** és **dr. Egger Leo** „Nádor” gyógyser-táraiban, valamint minden magyarországi gyógyser-tárban.

2194—1900. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Tót János** (hevesi) m.-pécskai lakos végrehajtatónak **Hajas András** m.-pécskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 162 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbírósa területen lévő, **M.-Pécska** községben fekvő, az m.-pécskai 797. sz. tkjvben A. I. 12—13. sorsz. a. ingatlanoknak **Hajas Andrást** illető 1/5-öd részére 329 kor. 20 fillérben, s ugyanezen tkjvben A. + 3. sorsz. a. ingatlanoknak **Hajas Andrást** illető 1/5-öd részére 182 kor. 40 fillérben és a + 4. sorsz. a. ingatlanoknak **Hajas Andrást** illető 1/5-öd részére 147 kor. 60 fillérben, azonban a C 6. alatt kisk. **Bartók Erzsébet** javára bekebelezett és nevezett férjhez menetelég terjedő teljes ellátási kikötmény épségben tartása mellett az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi november hó 2. napján délelőtti 10 órakor, ezen tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 32 kor. 92 fillt, illetve 18 kor. 24 fillt és 14 kor 76 fillt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbírósa, mint tkvi hatóságnál 1900. évi június hó 20-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. albiró.

2738

3067—1900. pm.

Figyelmeztetés.

A szüret alkalmából a bortermelők figyelmeztetnek, hogy az 1893. évi XXIII. t. cz. és az arra vonatkozó miniszteri rendelet értelmében a mustba vagy borba, ugyszintén a már kész, kiejert törkölyborba vizet keverni, bármilyen mennyiségben is, feltétlenül tilos még akkor is, ha ezt maga a vevő kívánná, továbbá tilos a természetes bornak a törkölyborral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törkölybor készítésénél van megengedve, de ott is csak az 53850—897. számú rendeletben körülírt megszorítással.

Figyelmeztetnek továbbá arra is, hogy a ki a fenti tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az az idézett törvényczikk értelmében **600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel** büntetettetik, a ki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyagokkal kezeli, vagy a természetes bort törkölyborral vagy gyümölcsborral összekeveri, az mint mesterségesen készítője, **600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel** és ezen felül még két hónapig terjedhető elzárással büntetettetik, s ezenkívül az illetőktől a tiltott módon kezelt borok még el is kobzandók.

Aradon, 1900. évi szeptember hó 17-én.

Salacz,
kir. tan.
polgármester.

≡ A brassói portland-czement-gyár ≡

ajánlja legkitünőbb

Portland-czementjét,

felelőség mellett, folyton egyenlő és teljesen megbiz-
ható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a

legolcsóbb árban. 1829

Aradon kapható: KARÁTSONYI ANTAL urnál.

„Standard Globus“

védjegyükkel ellátott

Bortömlők

a legjobb és legtartósabb minőségűek.

Minták, kívánatra ingyen és bérmentve.

Bortömlőmaradékok,

borszivattyúk és borsajtók,

valamint **pincze berendezési cikkek,** legju-
tányosabban kapható 245

Persicaner és Társa cégnél

Budapest, VI., Kemnitzer-utca 7.

Schäffer Henrik

Posztó és gyapju-szövet
nagy raktára és úri szabósága.

Ajánlom a n. é. hazafias érzelmi közönség b. figyel-
mébe a raktáromon levő

eredeti számla szerint kimutatott

valódi

honi divat-szöveteket,

melyeket kívánatra

méterenkint is elárusítok.

Kiváló tisztelettel

Schäffer Henrik

Arad, Szabadság-tér 21. sz.

TELEFON 208.

!!! A LEGJOBB KÉZZEL CSOMÓZOTT SMYRNA-SZŐNYEGEK !!!

legfinomabb gyapju-anyagból, valódi növényi festékek,

a „Honi ipar“ legmagasabb vívmánya

Torontáli Szőnyeggyár.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy fenti gyár készítményeit

Arad és vidékén kizárólag csak nálunk szerezheti be gyári áron.

Kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa

ARAD, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

Miért
van annyi utánzat?
Mert
valódi Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb fénymáz puha padlónak és konyhabutoroknak bemázolására.

***** Az Eisenstädter-féle
Bejegyzett Linoleum padló-zománc

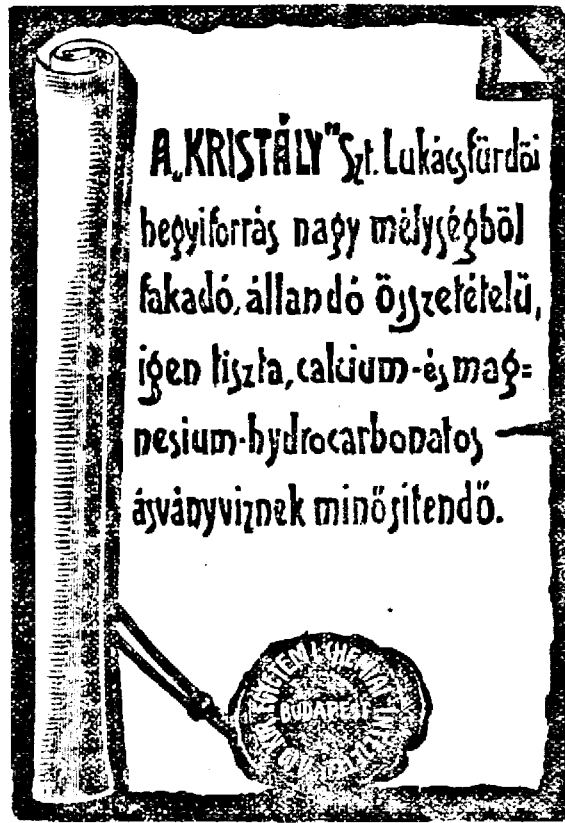
Védjegy
„Vaslovag“

egy óra alatt keményre szárad. bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig felülmúlhatatlan. A következő változatokban kapható: 1. sz. sárgásbarna, 2. számú sötétbarna és 3. számú mahagonibarna.

Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcot, a törv. bejegyzett „vaslovag“ védjeggyel

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára, Bécs.
Főraktár Aradon: Steinitzer
N. czégnél. 12

A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó ögyzetételű,
igen tisztá, kalcium-és mag-
nesium-hydrocarbonatoy
ásványviznek minősítendő.

Városi raktár: Mocsár-utca 5.

Aradon: Dürr Kocsard, Ring Zsigmond,
Lázár Gyula, Ladányi László, Fejér Gyula, Roth-
stein Mór, Hoffmann József, Prolich István,
Weisz Dávid, Singer és Schwarcz, Altmann Ede,
ifj. Weisz Mór, Daimel Lajos, Éles Armin, Éde-
rer Károly, Herzog György, Krenn Ágoston, Ka-
rácsnyi Antal, Lázár Péter jól felszerelt fűszer-
csemege és ásványvizkereskedésében. 1442

Speczialista
SÉRV-
KÖTŐKÉBEN.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legelőkeltebb ezen nemben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Áraki
egyoldalu 6 frt.
ketoldalalu 12 frt.

Gyáramban (alapított 1878.) készülnek ezenkívül: mulabak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók, (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, haskötők, göröcsérharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. mű- és orvos sebészeti kötöszeg-gyáros

BUDAPESTEN, IV. Koronaherczeg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 21

Alkalmi vétel!

A Hangszerkiállítás alkalmából visszamaradt mintadarabok és pedig

Zongorák, Harmoniumok, Hegedűk,

vonók, hegedütokok, zeneautomaták

(ARISTON, POLIPHON), stb. stb.

vám és szállítási költségek megtakarítása végett gyári áron eladatnak,
kedvező fizetési feltételek mellett

SCHREYER HARRY

hangszertermében Szabadság-tér 21. szám.

Alapított 1876.
Városi és megyei telefon 312.

WEINBERGER JÁNOS
cipő áruháza
A „NAGY CSIZMÁHOZ”
ARADON.
Pótküzlét: Temesvár, Jenő főherceg-u. 5.
Világhírű
Triumph-cipő
egyedüli elárultató helye.
Önkéntes uraknak! Előírással Bakkanások
nagy választékban megérkeztek!

PÉNZ-

kölcsönt személyhitel gyanánt kaphatnak katonatisztek, városi s államhivatalnokok, továbbá biztos évi jövedelemmel bíró hitelképes egyének törvényes kamatláb és feltétlen diszkrétio mellett. Megkeresések intézendők: „Coulans és discret” Szeged postarést. Anonym és közvetítő ajánlatok figyelembe nem vétetnek. 2738

Ékszer-tárgyak

ezüst evőeszközök és valódi schweiczi órák alkalmi vételtek által a legjutányosabb árban kaphatók:

Ugyanitt arany, ezüstneműek és

ZÁLOGJEGYEK

megvételnek

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész Templom-utca, Minorita-palota

Elvem nagy forgalom, kevés haszon! Olcsó és jó bevásárlási forrás!

ifj. Kópetkó Károly

Arad, Templom-utca, Minorita-palota. 2735

Női ruha-kelmék

gyönyörű divatos színekben 120 cm. szélességben, méterje 40, 50, 60, 75 krtól feljebb.

Női posztók divatos színekben, 120 cm. széles, méterje 50 kr.

Női posztók 90 cm. széles, méterje 38 k..

Tennis flanellek méterje 20 kr.

Bevásárlási utamról visszatérve, van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

ősz és téli idényujdonságaim

nagy választékban

már megérkeztek,

melyre nagybecsű figyelmüket bátorkodom felhívni.

Kitűnő jó minőségű vásznak.

- 1 vég 3/4 23 mt. (30 rőf) f. 4.50
- 1 vég 5/4 23 mt. (30 rőf) f. 6.—
- 1 vég 3/4 23 mt. (30 rőf) f. 7.—
- 1 vég 155 cm. széles alsó lepedő vászon f. 7.50
- 1 vég 155 cm. széles alsó lepedő vászon f. 8.50
- 1 vég 180 cm. széles Paplan lepedő vászon 12.—

Kitűnő jó minőségű Schrott-féle Chiffonok.

Nagy választék Damaszt asztal-neműekben és törölközőkben.

Kitűnő jó fegyházban kötött harisnyák.

Remek szép selyem Echarpok.

Gouwelirozás és Plissérozás bármily szélességben elvállaltatik!

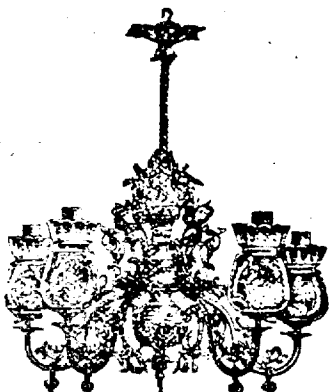
Telefon 222.

Nagy csillár raktár.

Telefon 222.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **ARADON, Templom-utca (Minorita-palota)**, dusan felszerelt raktárt tartok

üzleti-, irodai-, ebédlői-, háló- és fogadóterem gáz- és villany, kombinált (azaz) légszesz- és villany-csillárokból

lámpákból, melyek valóban ritka szép és kitűnő kivitelben, felette olcsó gyári árban szerezhetők nálam be. Mint a „Magyar gázizzófény részv. társ.” (Auer világítás) aradmegyei képviselője az eladott világítási cikkeknek megújításra készen helyezem el és a felszerelési munkálatokért külön díjat nem számítok fel. Legujabb szerkezetű légszesz-főzőkészülékeket, légszesz vasalókat, szeszizzó fényegőket tartok, melyek megkímélik a háziasszonyt a kellemetlen szén-szagtól és olcsón, gyors és egyenletes munkát tesznek lehetővé.

EISER SÁNDOR

a magyar gázizzófény részvtrsg és különböző csillárgyár képv.

ARAD, Templom-utca (Minorita-palota.) 2591

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arcfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izadmányok, fémmérgezések, (higgyau, zink, ezüst, ólom).

2. Vérébaj (higgyau s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott szív, fehérs vesegyulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerinti a fényfürdőt hidegvíz-gyógyimód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat 1 frt 25 kr., 15 jegy 15 frt.

Belégső kamarák. (Inhalatíó) Gleichenberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurutnál, valamint tüdőtagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat 75 kr., 15 jegy 9 frt.

Hidegvíz-gyógyimód. Egyszeri használat 60 kr., 15 jegy 7 frt.

Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szivbajos gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.

Havi díj 10 frttől feljebb az eset minősége szerint.

Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részeseül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni.

2314

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Tisztességes Egyének

bármily foglalkozással 1866. óta fennálló cégem részére, eredeti sorsjegyek részletfizetés melletti törvényszerű eladása által, mellékjövédelmekppen is, könnyen havi 200—400 koronát kereshetnek. Ajánlatok **FUCHS H.** váltóháza, Budapest, IV., Kecskeméti-utca I. szám intézendők.

271

Acetylen világítási berendezések

városok, falvak, kastélyok, gyárak, vendéglők stb. részére.

Egyszerű szerkezetű készülék; saját szabadalmunk és gyártmányunk.

Költségvetések díjmentesen.

Calciumcarbíd a legolcsóbb árban.

MAUTNER ADOLF és TÁRSAI

83

BUDAPEST, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 5.

Nékülözhetlen házi gyógyszer!
Törvényesen bej. védjegy.

Egy családnál
se hiányozzék

Biztos
és gyors
segítség
nyújt a

„Mindenkinek megmondom és megírom, hogy csakis a híres Feller-féle ELSA-FLUID mentette meg életemet” írja ifj. Szabó H. István, Pákozd.

páratlan csodás hatású, ézerszer kipróbált

FELLER-féle

ELSA-FLUID

Igaz történet.
Egy öreg ember títká. 10 fillér portó előzetes beklüldése után ingyen küldetik.

(Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva)

mely segít külsőleg és belsőleg a legtöbb betegségnél. Igy: láz, szurás, szaggatás, köszvény, reuma, köhögés, nátha, gyomorhaj, haamenés, mell-, fej- és fogfájás, ótvágytalanság, gyengeség, szembaj stb. stb. gyorsan és biztosan gyógyítható. 12 üveg ára használati utasítással együtt 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 48 üveg 16 korona. — Bérmentve küldi utánvétellel vagy a pénz előzetes beklüldése az után az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ

gyógyszertára a „Szent Háromsághoz.” Stubica 135. (Zágráb m.)

mindenkinek legmelegebben ajánlatok a

FELLER-féle

Rebarbara-pilulák

Igaz történet.
Egy öreg ember títká. 10 fillér portó előzetes beklüldése után ingyen küldetik.

az „ELSA” védjeggyel.

Biztosan és fájdalom nélkül hatnak rossz emésztésnél, gyomoromlásnál, székrekedésnél, tergeknel, vérszegénységnek, sárgaságnál stb. betegségeknek. — 1 tegeres (6 doboz) használati utasítással együtt 4 korona bérmentve.

„Rég meghaltam volna, ha a Feller-féle ELSA-FLUIDOT nem használtam volna! Neki köszönhettem életemet.” Igy ír 1900. jan. 11-én Kácz Zsigmond, Földes.

Főraktárak Budapestben: Török József Király-utca 12. sz. és Zoltán Béla N. korona-u. 23. gyógyszerárakban.

**Bámulatos
gyógyeredmények!**

Páratlan a THYMOL fog-creme!

THYMOL
a legkellémesebb
fogtisztítóeszer,
üdít, frissít.

THYMOL
ártalmatlan fentli-
septikus, eltávolítja
a fogfájást.

THYMOL
törvényesen védett
HAZAI gyártmány.

THYMOL
fehéríti, szépíti és
konserválja a
fogakat.

THYMOL
uton igen
özélszerű.
Nékülözhetetlen.

THYMOL
főllimul minden
más fogtisztítószert.

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt.
6 tubus diszes dobozban 3 kor. 60 fillér bérmentve.

Egyedüli készítő és főzetéklüldési raktár:

SCHWARTZ illatszergyára

hygien. kosmet laboratorium

2906

Budapest, VII., Damjanich-utca 28. sz.

Gyári raktár és főküzlet: Temesvározt.

Főraktár: VOJTEK és WEISZ gyógyszerárú-nagykereskedésben.

A női szépség emelésére,
tökéletesítésére s fenn-
tartására a legkifünőbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tisztá és zsírmentes ké-
szítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szünteti szepit. májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlöhelyeket. még koros egyéneknek is üde bájos arciszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek ozimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felölöséget osakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt. szappan 35 kr., puder 60 kr., arcoviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, osakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerkereskedésben.

Vásár hirdetés.

Alólirott előjáróság közhirre teszi,
hogy a legközelebbi

országos vásár

1900. évi október hó 20—21-ik
napján fog megtartatni

**Aradmegye, Borosjenő
községében.**

Borosjenő, 1900. évi szept. 20.
2745 **Az előjáróság.**

A jegyzői teendőkben

teljesen jártas és józan magavise-
letű állandó segédet

keresek.

Fő feltétel vasszorgalom és meg-
bizhatóság.

Javadalmazása havi 30 korona
készpénzfizetés. Mellékjövedelmet
havonta átlag 20 koronát biztosítok.

Ezenkívül teljes ellátás, lakás
és kiszolgálás.

Ha az alkalmazandó bevál, 1901.
évi jan. 1-től a mellékjövedelem
meghagyásával fizetését havi 50
koronára emelem fel.

Az állás 1900. évi okt. 1-én
foglalandó el.

Buttyin, 1900. szept. 20.
Kiurszky Iván,
jegyző.

2736

MEGHIVÓ**a székudvari önszegélyző egyesület**

mint szövetkezet

folyó évi október hó 7-én délután 3 órakor

a helybeli község házában tartandó

rendkívüli közgyűlésre.**Tárgy:**

1. Az 1898. évi XXIII. t.-cz. alapján alakult „Országos
Központi hitelszövetkezet”-be való belépés feletti határozat
hozatal.

2. Az alapszabályok módosítása az 1-ső pontban hivatko-
zott törvény követelményei szerint.

3. Önszegélyző egyesület igazgató- és felügyelő-bizottsági ta-
gok lemondása.

4. Új igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.

5. Indítványok.

Székudvar, 1900. évi szeptember hó 21-én.

2742

Az igazgatóság.**Világosság!!!**

Az önfeszítő gázlámpám, csillár lantorna stb. gyönyörű fehér
fényes gázfényt szolgáltatnak. Csövezeték vagy bel nem szükséges.
Korom és szag nélküli égés és teljesen veszélytelen világítás.
Ezen különféle lámpák izzótestekkel vagy közönséges pillangó
égőkkel szállíthatnak.

Spiritus izzófény égők, állandó melegárasztó láng nélkül, minden
petroleum lámpára alkalmazhatók. Spiritusz használat óránként

8 fillér.

Új „Oekonom“ spirituszgáz főzőkészülék intenzív sza-
bályozható gázlánggal, mindenkor használatkész gyors sütés
és főzés. Egy teljesen felszerelt készülék ára darabonként

7 korona 50 fillér.

Izzótestek szállítható állapotban **70** darabonként **70 fillér.**

Arjegyzékek ingyen és bérmentve. 225

JOHANNES HEUER, Wien, VI. Gumpendorferstrasse 30.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

cs. és kir. oszt.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító

kerületi gyógyszerész, Kornenburg Bécs mellett. 8 arany-, 19 ezüst- érem, 30 dísz- és elismerő-oklevél.

Állatorv. diétetikai szer lovak, mar-
hák és juhoknak. K. zsel 50 év óta
a legtöbb istállóban használat-
ban étvágyhiánynál, rossz emésztés-
nél, valamint a tehénknél a
tej javítása s a tejelőképesség
fokozása céljából. Egy doboz
1 korona 40 fillér, fél doboz 70
fillér. Valódi csak a fenti véd-
jeggyel és kapható minden
gyógyszertárban és droguakeres-
kedésben. Főraktár:

Franz Joh. Kwizda

cs. és kir. oszt.-magyar és ro-
mán kir. udvari szállító,
kerületi gyógyszerész Korneu-
burg, Bécs mellett.

Legjobb szabás!**ARADI CZIPÉSZEK**

TERMELO SZOVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményü

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy
készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.
Házhoz tetszés szerinti időben választékokat küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék,
ugy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

Kitűnő minőségű anyagi!

2174

Szép fekete haja lehet

Ha egy kísérletet tesz

Hajós Árpád gyógytárában

MELANOGENT hogy ha vesz.

Egy kísérlet elegendő

S egy forint csak az ára,

Gyönyörű szép fekete lesz,

Büszke lesz a hajára.

Vagy ha aranyzőke hajra

Könnyen akar szert tenni,

Hajós-féle patikában

GOLD-ELSET kell csak venni.

Biztos hatás, olcsó ára,

Kerül csak: **két koronába.**

Kapható egyedül csakis:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 22-IK SZÁM,

a megyeházzal szemben.

BORSAJTÓK

bortömlők, csigatömlők

legjobb minőségben s legolcsóbban beszerezhetők

Baksay és Társa

műszaki és elektrotechnikai üzletében 2750

Arad, Eötvös-utca 12., I. em.

3190—1900. pm.

Pályázati hirdetés.

Közhírré teszem, hogy a nagyméltóságú magyar királyi földmívelésügyi miniszterium folyó évi szeptember hó 13-áról kelt 8347—1900. eín. sz. leiratával az 1901 évi január hó 1-én betöltendő állami állatorvosi állásokra a pályázatot kiírta.

A pályázati kérvények folyó évi október hó 15-ig nyújthatók be, és pedig azoké, kik jelenleg közszolgálatban állanak nálam, kik pedig közszolgálatban nem állanak, közvetlenül a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszteriumnál.

A pályázati egyéb feltételek hivatalomban a nivalatos órák alatt bármikor betekintheők.

Aradon, 1900. évi szeptember hó 18-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

71103—I/4

Hirdetés.

a folyó 1900. évben megtartandó erdő- és vadőri szakvizsgák ügyében.

Az erdő- és vadőri szakvizsgák folyó évi október 22-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, M. Szigeten, Debreczenben, Kolozsváron, Székely-Udvárhelyen, Brassóban, Nagyszébenben, Temesváron, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen, a vadőri vizsgák pedig az erdő- és vadőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsváron a vármegye székhelyében délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Felhivatnak mindazok, akik az erdő- és vadőri szakvizsgát vagy a vadőri vizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat a vizsgák székhelyére nézve illetékes hirdetőfelügyelőhöz folyó évi október 10-ig nyújtsák be.

Budapest, 1900. szeptember 5-én
M. kir. Földmívelésügyi Minister.

2253—1900. tkvi sz.

Árverési hirdetés kivonat.

Az aradi kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szerendán Mitru és társainak önkéntes kérésük folytán (az aradi kir. tvszk.) területén lévő Mikalaka községben fekvő 101. sz. tjkvben A I. 1. sor alatt foglalt ingatlanra a végreh. törv. 156. §-a értelmében az árverést 1725 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi szeptember hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Mikalaka községházánál meg-

tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban

a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1900. évi április hó 28. napján.

Az aradi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,
kir. tszéki bíró.

Külön játék és diszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Uton-utfélen azt mondják,

hogy:

NEM BOLDOG A MAGYAR!

Már hogye volna boldog, mikor oly olcsón vásárolhat, mint a

színházi

versenybazárban,

melynek párja egész Magyarországon nincsen!

Bőr pénzerszények	7 krtól,	Szines férfi ingek redős	
Iskola táskák	15 krtól,	mellel	93 krtól,
Könyvtartó szifjak	15 krtól,	Férfi harisnyák párja	8 krtól,
Zsebkések	10 krtól,	Férfi harisnyák kötött p.	14 krtól,
Ruha és hajkefék	15 krtól,	Férfi trico alsó ingek	55 krtól,
Csont evőeszköz párja	15 krtól,	" " nadrag	50 krtól,
Tiszta aczel evőeszköz p.	30 krtól,	" vászon nadrag	49 krtól,
Bőr dohánytárca	19 krtól,	Női ingek és fűzők	49 krtól,
Gummi nadragtartók	15 krtól,	Női harisnyák	12 krtól,
Konty- és oldal-fésűk	5 krtól,	Női keztük	15 krtól,
Hajcsattok és hajtük	3 krtól,	Női fehér gallérok	12 krtól,
Bontó és sürü-fésűk	15 krtól,	Női fehér kezelők	15 krtól,
Kepes albumok 100 lap.	40 krtól,	Moare selyem-öv minden	
Piaczi vásár táskák		szinben	35 krtól,
patent amerikai bőrb.	15 krtól,	Női bőr-övek	30 krtól,
Legujabb óra szerkezetű		Női trico alsó-ingek	40 krtól,
felhuzó játékok	40 krtól,	Női mosó (voal) kötők	21 krtól,
4 soros gallér drbja	11 kr.	Fél szines szelü zseb-	
4 soros kezelő párja	19 kr.	kendő teztja	55 krtól,
Férfi ingek sima mellel	85 krtól,	Gyermek téli trico	30 krtól,
" redős mellel	87 krtól,	Gyermek harisnyák	7 krtól,

Külön játék és diszműaru osztály 7 és 15 kros árakkal, óriási választékban. És sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, tolett cikkek, dessert servicek, mocca garnitúrák, liquer servicek, gyertyatartók, kézi kosarak, sétatotok, fényképalványok, fogkefék, mosdószappanok, fali disztányérok, butor és szőnyegporlók, kézi, fali és japán legyezők, inggombok, stb. óriási választékban kaphatók

a színházi versenybazárban

a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és diszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Fontos minden jó háziasszonynak!

Minták minden czikkből ingyen és bérmentve!

BRAUN N. A.

Minták minden czikkből ingyen és bérmentve! 2539

Fontos az igen t. gazdaközönségnek.

Kizárólag

festék és fénymázak raktárai

József főherceg-ut 12. szám. ARADON. Pótk: Porray-utca 2/b. szám.

Helyi és megyei telefon 387.

Készpénzfizetéseknel 2% engedmény! olcsó árakból.

Legolcsóbb bevásárlási forrása: Csakis elsőrendű kül- és belföldi padló- és kocsifényező-mázaknak, ecsetek, bronzok, fedőlemezek, Carbolin, szines kátrány, kékkő, indiai hárs, stbnek. — Schramm Christóf-féle valódi borostyán padlófényező és Linoleum padlózómancz valódi „vaslovag“ jeggyel egy doboz 90 kr. BRAUN N. A.-féle (amerikai) „Villampadlózómancz“ kizárólagos főraktára és szétküldési helye. — Ezen padozat és butor fénylakk 5 év óta van forgalomban és óriási kedveltségét annak elterjedése és keresettsége a legjobban igazolja. Főbb tulajdonságai: tükörfényessége és simasága, szagtalan és mosható, azonfelül rögtöni száradása és könnyű kezelési módja. — Mert bádogtartányokban van, felesleges festés előtt átüríteni. Szállítása veszélytelen és olcsó. — Egy teljes kilót tartalmazó doboz 90 kr. 3 színben kapható.

Vidékre díjtalan csomagolás!

Szenzációs újdonság!

Petroleum-izzó-égő

„PITTNER“

Ez égő előnyel: Minden petroleumbazentre, mely 4 centiméter átmérőjű, felcsavarható. Kezelése és szerkezete módfelett egyszerű. Kifogástalanul, korommentesen, szagtalanul és veszélytelenül ég; ragyogó fehér fényű, melynek világító képessége 80 gyertya erejű. Egy liter petrolgumot csak 15—16 óra alatt fogyaszt. Ennélfogva nagy megtakarítás, óriási fényhatással. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. 94

LENNER ALFRÉD, Wien, VII., Schottenfeldgasse 56. sz.

Űzijátékok!

mindenféle rakéták, színes görögtűk nagy választékban kaphatók

DÜRR GUSZTÁV

fűszer- és csamegekereskedése

Arad, József főherceg-ut 2. sz.

Az „Arany szarvas“-hoz.

4209—1900. tkvi sz.

Árverési hirdetés kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy dr. Iszpravnik Sevér ügyvéd aradi végrehajthatónak, Tanasku Steva és Stanasku Sanda aradi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 29 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, az Aradvárosában fekvő, az aradi 1146. sz. tkvben A. + 1. sor., 1516. hrsz. a foglalt beltelkes házból álló ingatlanra az árverést 2160 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlant az 1900. évi október hó 26-ik napján d. e. 10 órakor az igazságügyi palota 48. sz. irodahelyiségben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át

készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törvényzikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1900. évi június hó 30-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Zubor,

tvszéki bíró.

2740

3107—1900. pm.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 2000 korona évi fizetéssel és 400 korona lakbér illetményen javadalmazott iktatói állás üresedésbe jövén, felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, s az 1883. évi I. t. cz. 19. szakaszában meghatározott minősítéssel bírnak, hogy pályázati kérvényüket hozzám folyó évi október hó 8-ig benyujtsák.

Aradon, 1900. évi szeptember hó 18-án.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

4383. szám.

Faeladási hirdetés.

A lippai m. kir. főerdőhivatal irodájában 1900. évi október hó 10-én d. e. 10 órakor a csálai 1900—1904. évi vágások kétharmad részén, azaz 69⁹⁵ holdon álló tölgy, szil és nyárfa készletnek eladása iránt zárt írásbeli ajánlatok tárgya-

lásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 78010 korona, bánatpénz 7801 korona. Bővebb felvilágosítással a lippai m. kir. főerdőhivatal és a csálai m. kir. erdőgondnokság szolgál.

Lippa, 1900. szept. hóban.

290

M. kir. Főerdőhivatal.

(Utánnymomat nem díjaztatatik.)

Nyilvános köszönet egy kiváló szépítőszertnek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **Ibolya-crème** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőmet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel Marsitzky Adél.

Szeplő, májfolt, bibiros bőrvörösséget és mindennemű arczfoltosságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-téle**

IBOLYA-CRÉME

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsaszín és orém színben 60 kr.

Hajós-téle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliómet és rózsaszínben tündöklő varázsos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

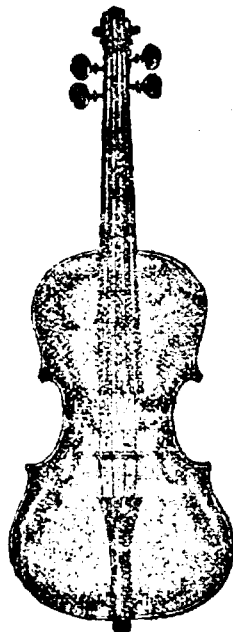
gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

A legjobb hangszerek a világon

a csehországi hangszerek, melyeknek egyedüli képviselője és raktára

STREICHER J. cégnél Arad, Tököly-tér 1. sz. a. van.

Iskola hegedűk 2.50 frt, 3, 4, 5, 6 frt és feljebb $\frac{1}{2}$, és $\frac{3}{4}$ nagyságban, hasonló árak mellett.

Zenekari és hangverseny hegedűk 10 frttól 100 frtig.

Régi hegedűk, olasz eredetiek utánzatai 25 forinttól 200 forintig.

==== Helicon 7.50 frt, Intona 12 frt. ====

Egysoros harmonikák 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt és feljebb.

Kétsoros harmonikák 8 frttól 35 frtig.

Cziterák 8 frttól 50 frtig. Klarinétok 3 frttól 50 frtig.

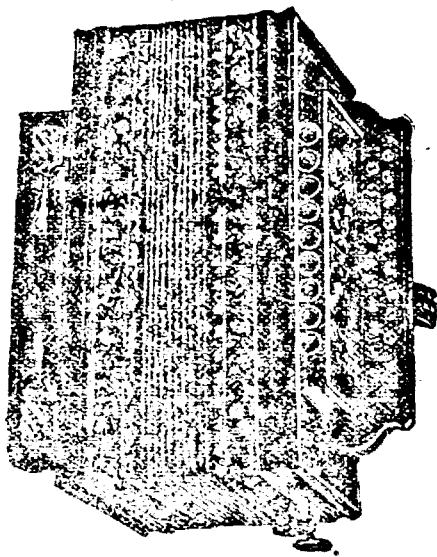
Ezenkívül mindenféle alkatrészek u. m. hegedű tokok, hangjegyartók, hangjegyállványok és a legjobb minőségű olasz húrok kaphatók a fentnevezett cégnél. — Vidéki megrendelés esetén csupán az ár megnevezése szükséges, hogy a megfelelő minőség elküldhető legyen.

STREICHER J., Arad, Tököly-tér 1.

(Katalin-fürdő épület.)

2593

Telefon szám: 189. Telefon szám: 189.

NEUMANN

**férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
ARAD,**

a Fehér Kereszt szálloda mellett.

SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek. 2381

Kész butor eladás.

Aki olcsón, szép és jó butort akar venni, használja fel a kedvező alkalmat s fáradjon el az

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

alatti asztalos-tízletembe, ahol teljes háló-, ebédlő- és iroda szobaberendezéseket és egyes butordarabokat nagy választékban készletben tartok és olyanokra megrendelést készséggel elfogadok.

Tisztelettel 2378

Varga József.

Hordó eladás.

50 darab jó karban levő

szállítási és félhordó,

melyek nagyobb része szállítási

pálinka hordó

jutányos áron eladó

őzv. Wolheim Lipótnénál,
Bersova, Aradmegye. 2739

A magyar és német levelezésben teljesen jártas ügyes

könyvvezető

azonnal

alkalmazást talál

Németh és Klein cégnél 2741

Lugoson.

Egy 3 szobás lakás

minden hozzátartozóval, közel a vasúthoz, mely vasuti alkalmazottaknak nagyon alkalmas

november hó 1-ére

kiadó.

Bővebb értesítés megtudható Erdélyi-ut 5. szám alatt.

Ugyanott egy Wertheimkassza eladó. 2746

Szőlős gazdák figyelmébe!

Több jó minőségű

borprés

kapható 2744

PANKER VIKTOR

lakatosmesternél

Aradon, Akác-utca 1. szám.

Muszka hegyszékének

f. évi szeptember hó 20-án tartott gyűlésében elhatározott, miszerint a muszkai promontoriumon a szüret október hó 8-án veszi kezdetét. 2748

Muszka, 1900. október 21.

Zorád János, Morovitz Jakab,
hsz. jegyző. hsz. elnök.

Zálogtárgyak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

ékszertárgyak

1900. évi okt. 10-én,

2747 **ingóságok**

1900. évi okt. 11-én,

délelőtt 8 órakor a tekintetes város kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1900. július hóban lejárt

zálogtárgyak, melyek a mai napig sem meg nem hosszabbítottak, sem ki nem váltottak, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Weisz Dávid.

Mellékkereset!

Bármely foglalkozású személyek

sok pénzt

kereshetnek költség és rizikó nélkül, ha egy ügynökséget hajlandók átvenni. — Ajánlatok F. D. 100. alatt Leipzig-Lindenau. 244

Egy tanuló leány

fizetéssel felvétetik

Szuppi Lajos

keztüsnél, 2749

Aradon, Andrassy-tér 22. sz.

GELLERI.
ékszerész
tűs rakár ezüst dísz tárgyakban
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ. Hermann-palota.
Telefon szám 135.
SZOLGA ÉRAK!
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ. Hermann-palota.
Telefon szám 135.
ARANY-ÉS EZÜST ZSEBÓRÁKBA.
NAGY RAKTÁR
GELLERI.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza

2386

Aradon, Andrassy-tér.

STERNA